

SLOVENSKI

Izdaje in tiska Cenzurna podjela Slovenski poročevalac - Direktor Rudi Janžaba - Glavni in odgovorni urednik Sergej Vodažak - Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 1 in 3, telefon 23-522 do 23-526 - Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/11, telefon 23-522 do 23-526 - Oglasi: oddelček Ljubljana, Titova cesta 1, telefon 21-596 - Narčniški oddelček za ljubljanske naročnike telefon 23-443, za zunanje naročnike telefon 21-832 - Poštni predaj št. 29 - Zira računa pri Komunalni banki Ljubljana 600 784 1 367 - Mesečno naročnina 120 din

Poročevalac

Predsednik Tito na Rodosu

Predsednik Tito je prispel na dvodnevni prijateljski obisk v Grčijo - Včeraj in danes politični razgovori med predsednikom Titom in grškim premierom Karamanlisom na otoku Rodosu

RODOS, 2. marca (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito in predsednik grške vlade Karamanlis sta imela danes skupaj s svojimi sodelavci prve politične razgovore. Izmenjavaj mnenj se bo nadaljevala tudi jutri, ko bo objavljeno sporočilo o obisku predsednika Tita v Grčiji in o razgovorih med njegovim bivanjem na otoku Rodosu.

Političnih pogovorov se z jugoslovanske strani udeležujejo predsednik LR Crne gore Blažo Jovanović, član zveznega izvršnega sveta Slobodan Penec, državni podsekretar za zunanje zadeve Veljko Mičunović, generalni sekretar predsednika republike Leo Mates in jugoslovanski veleposlanik v Grčiji Mita Miličković. Z grške strani so pri razgovorih minister za zunanje zadeve Evangelos Averof, ki je danes z letalom priletel na Rodos, generalni direktor v ministru za zunanje zadeve Ekonomogoras,

pooblaščen minister Aleksandros Macas in grški veleposlanik v Beogradu Trasibulos Cakalotos. Predsednik Tito je prispel na dvodnevni prijateljski obisk v Grčijo danes točno ob 11. uri dopoldne, ko se je izkrcal na zgodovinskih tleh otoka Rodosa. Pozdravil so ga odnoslanec kralja Pavla admiral Vandonis, predsednik vlade Karamanlis in drugi visoki grški funkcionarji.

Davi zgodaj ko je »Galeb« zaplul v grške teritorialne vode, je predsednika Tita pozdravila s topovsko slavo konktorpedovka grške vojne mornarice »Leona«. Ladja se je nato vključila v častno spremstvo »Galeba« do pristanišča na Rodosu. Kmalu po desetih so orlišli na »Galeb«, ki se je zadržal pred pristaniščem. Z motornim kolonom admiral Vandonis za stopnih kralja Pavla premier Karamanlis in pooblaščen minister Hristopolos ki je dodeljen spremstvu predsednika Tita za časa njegovega bivanja v Grčiji. Na ladjo je prišel tudi jugoslovanski veleposlanik v Grčiji Mita Miličković.

Zastopnik grškega kralja admiral Vandonis in premier Karamanlis sta prisrčno pozdravila predsednika Tita in njegovo soprogo ter člane jugoslovanske delegacije in predsednikovega spremstva.

Ob enajstih je »Galeb« pristal ob pomolu starega pristanišča Rodosa. V trenutku, ko je predsednik republike zapuščal ladjo so visokega gosta počastili z 21 topovskimi strelji.

Z »Galeb« sta se najprej izkrcala predsednik Tito in grški premier Karamanlis in nato so proga predsednika republike Jovanka Broz ter soproga premiera Karamanlisa, ki se je povzpela na »Galeb«, ko so ga privzeli ob pomol. Takoj nato so se izkrcali člani jugoslovanske delegacije - predsednik ljudske skupštine Crne gore Blažo Jovanović, član zveznega izvršnega sveta Slobodan Penec, državni podsekretar za zunanje zadeve Veljko Mičunović, generalni sekretar predsednika republike Leo Mates, član uradnega spremstva, šef protokola predsednika republike Zdenko Štambuk, generala Mijan Žeželj in Mitoš Sumonja in drugi.

Vojška godba je zaigrala državni himni Jugoslavije in Grčije. Predsednik Tito je nato skupaj s premierom Karamanlisom preteledal častno eno. to grške mornarice, nato pa sta oba stopila k uradnim osebnostim, ki so prisostvovali sprejemu. Predsednik Tito se je pozdravil z nadškofom Rodosa Spiridonom, prefektom otoka Papakostinjem, grškim veleposlanikom v Beogradu Cakalotosom z obolnomošnim ministrom Macasom, predsednikom rodoske občine Busidom in drugimi osebnostmi. Predsednik Tito je prisotne predstavil svoji soprogini in članom delegacije. Jugoslovanski veleposlanik Mita Miličković pa je predstavil predsednika Tita in postalim prisotne. Ana Jugoslovanskega veleposlanstva.

Predsednik Tito in premier Karamanlis s soprogama član jugoslovanske delegacije in spremstva, z grškimi funkcionarji so se nato odpravili z avtomobilom proti rezidenčni predstavnosti Tita na Rodosu. Prebivalstvo tega slavnega mesta, znanega iz stare grške zgodovine in iz novejšega časa je bilo in prisrčno pozdravilo na ulicah visokega jugoslovanskega gosta. Ulice mesta in pristanišče so bili okrašeni s številnimi jugoslovanskimi in grškimi zastavami.

Na Rodosu je tudi veliko številno tužih in domačih novinarjev, ki so prišli sem zaradi obiska predsednika Tita v Grčiji.

Rodos je počastil Tita

Zupan Rodosa je v imenu otočanov izročil predsedniku Titu zlato medaljo Rodosa in spomenico

RODOS, 2. marca (Tanjug). Predsednik grške vlade Karamanlis s soprogo je danes pricredil na Rodosu slovesno večerjo na čast predsednika republike Josipa Broza Tita in njegove soproke, ki so se udeležili člani jugoslovanske in grške delegacije, člani spremstva ter visoki funkcionarji.

Preden so se danes začeli razgovori s premierom Karamanlisom, je predsednik Tito sprejel delegacijo mesta Rodosa pod vodstvom župana Petridisa. Ta je predsedniku Titu v imenu prebivalcev tega mesta izročil zlato medaljo Rodosa in spomenico z naslednjim besedilom: »Občina Rodos, hvaležna za čast, izkazano z obiskom Njegove ekscelence predsednika Federativne ljudske republike Jugoslavije maršala Josipa Broza Tita v zgodovinskem mestu sonca, izražajo priznanje in dragocnemu prispevku jugoslovanskih narodov v boju proti okupatorju, ki je prisel na otok, osvoboditve. Še ože domovine - Dodekaneza, spominjajoč se velikih in težkih trenutkov v zgodovini, ko

so srca zaslužjenih prebivalcev Dodekaneza in drugih Grkov utrdila skupno z velikim srcom junakaškega voditelja partizanov, revolucionarne Jugoslavije, podeljuje to listino z zlato medaljo mesta. Njegovi ekscelenci, predsedniku Federativne ljudske republike Jugoslavije maršalu Josipu Brozu Titu ob njegovem prihodu na Rodos in k sestanku s predsednikom grške vlade.«

To zlato medaljo, ki so jo izročili predsedniku republike, podeljujejo v znak največjega spoštovanja samo poglavarjem tujih držav.

Predsednik Tito se je zahvalil.

Po Makariosovi vrnitvi
Nikozija, 2. marca (AFP). - Guverner Cipra Foot in nadškof Makarios sta se sestala da vi v guvernerjevi palači. Razgovor je bil koristen in konstruktiven, je izjavil Makarios. Popoldne se je Foot sestel tudi s turškima zastopnikoma Kučukom in Denkašem. Na Cipru so danes zaprte vse šole, delavnice in uradi v pozdrav nadškofu Makariosu, ki se je vrnil iz pregnanosti. Večina omejitev za gibanje britanskih čet na otoku je bila danes uklicena. V soboto so se britanske čete umaknile v vojašnice, danes pa je izjavil uradni zastopnik, da je edina omejitev samo ta, da ne smejo v Nikozijo.

Grški tisk o obisku

ATENE, 2. marca (Tanjug). Ob prihodu predsednika Tita na uradni obisk v Grčijo je atenski tisk objavil več člankov, v katerih poudarja pomen razgovorov, ki bodo tekli za časa obiska na Rodosu. Listi izražajo prepričanje, da bodo razgovori Tito - Karamanlis koristili nadaljnji okrepitvi odnosov med Grčijo in Jugoslavijo.

»Akropolis« vidi posebno pomembno dejstvo v tem, da bodo razgovori po obisku predsednika Tita v državah Azije in Afrike, ki imajo, kakor poudarja list pomembno vlogo v mednarodnem življenju. Predsednik Tito in grški premier Karamanlis, piše list, bosta govorila o aktualnih mednarodnih vprašanjih.

»Eleftheria« prav tako poudarja pomen grško-jugoslovanske izmenjave mnenj. List piše, da bo obisk predsednika Tita, ki se vrača z dolgega potovanja, omogočil izmenjavo mnenj in bo še posebno potrdil prisrčnost v odnosih med obema državama.

Okoili 1700 inženirjev in tehnikov sodeluje na posvetovanju o delovni storilnosti. Posvetovanje je v Domu sindikatov v Beogradu. (Telefoto)

POSVETOVANJE INŽENIRJEV IN TEHNIKOV O DELOVNI STORILNOSTI

Gospodarski sistem zagotavlja pogoje za povečanje delovne produktivnosti

V Beogradu se je zbralo nad 1700 inženirjev in tehnikov, da bi določili svoje naloge pri pospeševanju dviga delovne storilnosti - Posvetovanju prisostvuje več visokih državnih funkcionarjev, med njimi podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Mijalko Todorovič - O pogojih za zboljšanje delovne storilnosti je govoril tudi Moma Marković, sekretar za delo pri ZIS

BEograd, 2. marca. Dopoldne ob 10. se je v veliki dvorani Doma sindikatov začelo prvo posvetovanje o delovni storilnosti, ki ga je pripravila Zveza inženirjev in tehnikov Jugoslavije. Posvetovanju prisostvuje okoli 1700 inženirjev in tehnikov, pa tudi mnogo visokih državnih funkcionarjev.

Ob začetku posvetovanja je predsednik Zveze inženirjev in tehnikov Jugoslavije inž. Miliutin Ivanović dejal, da je njegov namen, pomagati inženirjem in tehnikom v vsakršnem delu pri kritičnem reševanju vprašanih za povečanje delovne storilnosti. Na posvetovanju bodo govorili o čim večji delovni storilnosti, o vlogi inženirjev in tehnikov v borbi za povečanje delovne storilnosti, o usposabljanju kadrov in storilnosti ter o vlogi

organizacij inženirjev in tehnikov pri povečevanju delovne storilnosti. O teh vprašanjih so pripravili in že razdelili udeležencem posvetovanja glavne referate in tudi okoli štiriideset koreferatov. Problemi delitve dohodkov in sistema nagrajevanja niso na dnevnem redu, ker ima posvetovanje predvsem namen, zajeti v prvi vrsti probleme, ki so povezani s strokovnim delom inženirjev in tehnikov.

Tov. inž. Ivanović je nato pozdravil naslednje voditelje, ki so prisostvovali otvoritvi posvetovanja: Mijalko Todorovič, podpredsednika zveznega izvršnega sveta; Momo Markovič, sekretarja za delo pri zveznem izvršnem svetu; Paška Romca, predsednika zbora proizvajalcev zvez. ljudne ljudske skupštine, Mika Spiljaka, podpredsednika centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije, Nikolo Djuretovič, predsednika Zveze industrijskih zbornic, predstavnik JLA generala Jankoviča in Smirnova ter druge.

Posvetovanje je nato v imenu zveznega izvršnega sveta pozdravil Moma Marković. Sistem razdeljevanja dohodka podjetja se ne more povsem uveljaviti, ako ne bomo čim bolj točneje in s primerjalnimi metodami merili delovne produktivnosti; v vseh podjetjih in gospodarskih panogah. Zato moramo, da bo potrebno v prihodnosti še bolj kakor doslej pomagati pri izdelovanju in uporabljanju metod za merjenje delovne produktivnosti, od ravni delovnega mesta do ravni gospodarske panoge. Cim pravilneje bodo ti problemi urejeni, tem lažje bo tudi zagotovljeno nagrajevanje po učinku, delovna produktivnost pa se bo povečala.

Drugi pogoj za hitrejšo povečanje delovne produktivnosti je zboljševanje kvalifikacij v gospodarstvu, zlasti zaposlenega osebja. Doslej je bilo le malo storjenega v tem oziru. Se vedno se delo za strokovno izobraževanje razvija brez načrta in sistema, ne vemo niti, koliko strokovne moči nam je potrebne, niti kakšna naj bo, in še vedno nam manjkajo zakonski predpisi s tega področja. Zato bo treba v tem in v prihodnjih letih intenzivno delati za sprejem potrebnih zakonskih predpisov, ki bodo urejali problematiko s tega področja, med prvimi pa bo (Nadaljevanje na 2. strani)

Iz govora Mome Markovića

Ko pozdravljam v imenu zveznega izvršnega sveta to posvetovanje, na katerem bodo inženirji in tehniki razpravljali o enem izmed najbolj perečih problemov s področja naše gospodarske politike, o problemu delovne produktivnosti, bi hotel hkrati pohvaliti organizatorje tega posvetovanja, Zvezo inženirjev in tehnikov Jugoslavije, ki je dala pobudo za tako pomembno posvetovanje s tolikimi številom udeležencev in ki je zastavila precej truda, da bi zagotovila čim večji uspeh.

Referati in koreferati, ki so bili pripravljani za to posvetovanje, osvetljujejo problem delovne produktivnosti in kažejo na vrsto različnih čimilitelj, ki vplivajo na delovno produktivnost, kakor tudi; na tempo gospodarskega razvoja in izboljševanja življenjskega standarda. Upam, da bo tudi razprava pripomogla k še boljšemu obdelavi tega problema in da bo določila vlogo in naloge inženirjev in tehnikov v prizadevanjih za še bolj uspešno izpolnjevanje nalog na področju delovne produktivnosti.

Glavne naloge naše gospodarske politike, postavljene v družbenem planu, so nagele vzpon materialne proizvodnje, ki naj ga spremljata povečanje delovne produktivnosti in vsem gospodarstvu in povečanje osebne potrošnje v skladu s povečanjem delovne produktivnosti, povečanje osebne potrošnje in zboljšanje življenjskega standarda pa mora biti ena izmed glavnih nalog go-

spodarske politike tudi v prihodnjih letih.

V naši državi so glede na naš gospodarski sistem podani vsi pogoji, objektivni in subjektivni, za naglo povečanje delovne produktivnosti. Cimbolj bomo aktivni v odstraevanju slabosti v proizvodnji, cimbolj racionalno bomo uporabljali sredstva, na čim bolj način bomo vplivali na delovne kolektive, da bodo izvajali nadežne ukrepe za napredek in nadaljnje razvijanje delovne produktivnosti, tem hitrejši in boljši bodo tudi rezultati.

Samo tedaj, ko bo postala delovna produktivnost zadeva vseh, od kolektiva, od članov vsakega delovnega kolektiva, pa do organov oblasti in uprave, bo delovna produktivnost naglo naraščala. To pa se bo doseglo predvsem s sistemom nagrajevanja, ki ga narekuje socialistično načelo - nagrada za delo. V tem oziru so bili v zadnjem času napravljene veliki rezultati; Sicer so bili res le začasno določeni minimalni osebni dohodki, toda nove tarifne pravilnice izdelujejo samostojno gospodarske organizacije brez vsakršne administrativne vmešavanja od zunaj in si prizadevajo najti taka merila za nagrajevanje, ki naj bi omogočila čimboljšo

nagrajevanje po delu. Išče se način, da bi bilo to nagrajevanje čim doslednejše po učinku. Zato je brez dvoma potrebno določiti normative materiala in energije, predvsem pa tudi delovnega časa. Izdelava tehničnih normativov, zlasti pa tudi tehniških norm delovnega časa, je takšna naloga, ki se ji morajo posebno posvetiti inženirji in tehniki.

Zastopnika vlade von Eckarta so na današnji konferenci za tisk skušali od stališča Bonna do ločene mirovne pogodbe. Če prav ni hotel dati točnega odgovora, je von Eckart dejal, da bi bil tak korak v nasprotju s potsdamskim sporazumom in z navodili ženevske konference za rešitev nemškega vprašanja. Rekel je pa tudi, da do take pogodbe najbrž ne bi prišlo pred morebitno četverno konferenco o Nemčiji.

V Bonnu so prepričani, da so pogovori o ločeni mirovni pogodbi pravo ozadje obiska Hruščeva v Vzhodni Nemčiji. Toda v tem vidijo tukaj bolj demonstracijo v korist Vzhodne Nemčije in kot ukrep, ki naj prisili zahodne države, da bi sprejele sovjetske predloge, kot pa dokončen sklep, ki mu bo sledila sklenitev mirovne pogodbe. So pa prepričani, da bi Sovjetska zveza verjetno poznej kdaj podpisala ločeno pogodbo, če se ji bo zdelo, da zahodne sile ne popustijo

Bonn in ločena pogodba

Zahodnonemška vlada meni, da bi bila sklenitev ločene mirovne pogodbe z Vzhodno Nemčijo v nasprotju s potsdamskim sporazumom in navodili ženevske konference

BONN, 2. marca (Tanjug). Poročila iz vzhodnega Berlina, da sta sovjetski veleposlanik Pervuhin in vzhodnonemški premier govorila o mirovni pogodbi - mišljena je pri tem ločena mirovna pogodba med NDR in ZSSR - so povzročila številne komentiranje v zahodnonemških političnih krogih, pa tudi nelagodnost in presenečenje v vladnem tabornu.

gleda nemškega vprašanja. V Bonnu tudi poudarjajo, da bi Sovjetska zveza v tem primeru skušala nagajati k podpisu mirovne pogodbe tudi nevtralne države, da bi dokument pridobil na vrednosti.

Danes popoldne so v Bonnu sprejeli poročila, da se je sovjetska vlada v nasprotju s pričakovanji v svoji najnovejši notji Zahodu kljub izjavam Hruščeva te dni sprizajnila z mislijo na konferenco ministrov za zunanje zadeve.

Naša pomoč alžirskim beguncem
Tunis, 2. marca (Tanjug). - Član centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije je med skromno slovesnostjo na ladji, ki je pripeljala pomoč jugoslovanskih sindikatov, izročil zdravila, obleke in hrano, namenjeno alžirskim beguncem v Tunisu, zastopnikom alžir-

Macmillan na moskovski TV

MOSKVA, 2. marca (Reuter). Britanski premier Macmillan je nocoj izjavil v oddaji moskovske televizije, da pri sedanjem stanju na svetu spopad med velikimi silami ne bi nikomur prinesel zmage, marveč bi moral pripeljati do propada. Zaradi tega je treba sodelovati potrpežljivo in z razumevanjem.

Primerjal je dosežke Velike Britanije v industriji in na drugih področjih z dosežki ZSSR, nato pa je govoril o sistemu vladanja v Britanski skupnosti in povedal svoje mnenje kakaj odnos med ZSSR in Veliko Britanijo niso boljši.

»Sodim«, je dejal, »da je pravi razlog tale: vsak od nas druga. Če gleda na svet. Mi imamo drugačne poglede na življenje in politiko. Vendarle pa smo vsi ljudje in prepričan sem, da je med nami več skupnega kot bi si mnogi radi priznali. Zaradi tega moramo nekako

Sovjetska nota ZDA

Moskva, 2. marca (TASS). - Sovjetski minister za zunanje zadeve Andrej Gromiko je izročil danes ameriškem veleposlaniku v Moskvi Thompsonu noto sovjetske vlade v odgovor na ameriško noto z dne 18. februarja. V noti je rečeno, da bi lahko sklicali konferenco zunanjih ministrov Sovjetske zveze, ZDA, Velike Britanije, Poljske, Francije in CSR, če se v laže zahodnih držav še niso pripravile udeležiti konference na najvišji ravni.

VREME

Stanje 2. marca; Področje visokega zravnega pritiska se iznad srednje Evrope počasi umika proti vzhodu. Atlantske frontalne mounje so le oslabilne dosegle zahodnoslovensko obalo.

Napoved za torek: Sončno vreme z delno oblačnostjo. Nočne temperature med 0 in -4, v Primorju 7. Najvišje dneвне med 13 in 17, na Primorskem do 20 stopinj C.

Gospodarski sistem zagotavlja pogoje za povečanje delovne produktivnosti

(Nadaljevanje s 1. strani)
treba sprejeti zakon o strokovnih šolah, predpise o pridobivanju strokovne usposobljenosti s praktičnim delom itd. Skupno z gospodarskim sekretariati, zbornicami in strokovnim združenjem že izdelujejo pregled stanja kadrov in načrt za sistematično strokovno izobraževanje ter vrsto ukrepov za izboljšanje strokovno izobraževanja, ki se je tudi v industrijsko razvitejših državah Traja mnogo manj časa in manj velja, daje pa tudi specializirane delavce s takšno strokovnostjo, ki bolj ustreza sedanemu razvoju in organizaciji industrije, kakor pa uni-verzalni delavec obrtnega tipa. Sekretariat za delo bo ob podpori Zavoda za delovno produktivnost, zbornic in strokovnih združenj začel široko akcijo za izvedbo tega ukrepa, pri čemer pričakujemo tudi polno podporo inženirjev in tehnikov.

nato podali kratke opise najpomembnejših postavk svojih referatov.
Inž. Stjepan Han je v zvezi s svojim referatom »Bistvo, pomen in činitelji delovne storilnosti« najprej dejal, da imamo sedaj pravo zmedo pojmov o delovni storilnosti, ker se različnim pojmom dajejo ista imena ali pa istim pojmom različna imena, vendar pa se posvetovanje ne bi moglo baviti z razpravo o terminologiji in bo posebna komisija strokovnjakov proučila to vprašanje. Kar pa zadeva pomen delovne storilnosti, je inž. Han dejal, da gibanje za povečanje storilnosti ovira to, ker se vedno govori o majhni udeležbi delovne sile v strukturi lastne cene. Ta »cenenost« delovne sile pa je tako samo na prvi pogled, ker dolekaže iz splošnih skladov skupnosti znatna sredstva za preskrbo, stanovanja in šolanje delovnih ljudi, obenem pa odvečna delovna sila izpodkopava učinkovitost gospodarstva. V zvezi s tistim odstavkom njegovega referata, v katerem so analizirani osnovni činitelji delovne storilnosti, je inž. Han poudaril, da mnogi ljudje nepravilno tolmačijo primerjanje ravni delovne storilnosti pri nas in v tujini. Glede tega ni potrebna nobena panika niti občutek manjvrednosti. Prav nasprotno, mnogo smo že dosegli, natančne analize, naše in mednarodne, ne kažejo, da je tempo ekonomskega razvoja pri nas kljub mnogim neugodnim pogojem nad vsem tem, kar so celo naši najboljši prijatelji lahko pričakovali.

spodarstva splošen pojav v svetu, še posebno oster pa pri nas zaradi intenzivnosti in specifičnosti našega razvoja. Ta problem smo pravilno ocenili in že mnogo ukrenili na področju šolstva. Ti ukrepi bodo vsekakor uspešni, vprašanje pa je, če bodo zadostni. Glede usposabljanja kadrov še vedno nimamo skupnih stališč, tako glede trajanja študija, podiplomskega študija, potrebe gospodarstva itd. Pouk na tehniških šolah je še abstrakten in stremi za tem, da nakopičijo študenti čimveč znanja, čeprav jim šola ne more nuditi vsega, s čimer se bodo ukvarjali v praksi. Res je, da pouk na naših tehniških šolah ni tak, kakršnega bi potrebovali, vendar pa je ta tak, kakršnega smo doslej mogli zagotoviti. Na našem posvetovanju, je zaključil prof. Desić, bi morali razpravljati največ o tem, kaj se zahteva od inženirjev, kaj bi se morali naučiti v šolah, da bi potem vedeli, kaj lahko storimo.

dosegajo pri nas neposredni socialni izdatki desetino narodnega dohodka, ker zaradi bolezenskih izostankov z dela izgubimo nad 21 milijonov delovnih dni na leto. Število izgubljenih delovnih dni zaradi bolezenskih izostankov z dela je pri nas večje kakor v Franciji, čeprav imajo tam štirikrat več zaposlenih. Stevilni bolezenski izostanki so neopravičeni. Po mnenju dr. Brašanca ne bomo zmanjšali števila bolezenskih izostankov, dokler ne bomo našli načina, kako bi vsem tistim, ki ne zlorabljajo socialnih dajatev, to na nek način povrnili.
V dopoldanski razpravi so govorili še tovariši Druvović, Kostić in Matešić, na popoldanskem zasedanju pa se je nadaljevala razprava o problemih delovne storilnosti.
M. Han Pogačnik

Zavod za stanovanjsko izgradnjo v Mariboru zida še eno stolpnico v bližini dravskega želez. mostu

Uspeh sejma presežkov kovin

Velika udeležba na prvem lovrstnem sejmu - Nad 2 milijardi prometa

Ko so organizatorji pripravljali prvi sejem presežkov kovinskega blaga, niso mislili, da bo premajhna velika dvorana Matice hrvatskih obrtnikov v Zagrebu, ki lahko sprejme več sto ljudi. Organizatorji pa so bili zelo prijetno presenečeni, ker je bilo prijav mnogo več, kakor so pričakovali. Prvi sejem je namreč pokazal tako zanimanje, da bodo morali v prihodnje vsak sejem prirediti v prostorih, ki bodo tako veliki, kakor največje dvorane na zagrebškem velesjemu.
Ta sejem so narekovali mnoge potrebe in so končno

sklenili, delegati na posvetovanju jugoslovanskih železarn v Opatiji in na Bledu organizirati sejem presežkov kovinskega blaga, da bi spoznali zanimanje in nato priredili; še druge take sejme v raznih krajih naše države. Za prvi sejem so sklenili, da bodo prodajali presežke materiala iz paragraf 115 (barvaste kovine), 117 (razni vijaki in podobni izdelki), 119 (elektromaterial), kakor tudi še nekatere vzporedne izdelke, orodje itd.
Ze med anketiranjem so spoznali, da je v državi precej materiala, ki ga je na eni strani

preveč, ki ga pa na drugi strani mnoga podjetja zelo potrebujejo. — Prej je bilo mnogo primerov, da so v nekaterih podjetjih Slovenije imeli preveč vijakov, medtem ko jin v Makedoniji ni bilo niti za zdravilo, orodja je bilo v Hrvatski precej, po njem pa so povpraševali v Srbiji, barvastih kovin je bilo mnogo v Vojvodini, na Kosmetu pa so jih imeli pre malo itd. V mnogih podjetjih niso vedeli, kako naj bi dobili potrebni elektromaterial, brez katerega niso mogli nadaljevati proizvodnje, na drugi strani pa drugi zopet niso vedeli, kako bi se ga znebili. Sprito takega položaja so izgubljali mnogo dragocene časa v iskanju materiala, ki so ga morali nabavljati pogosto v inozemstvu, čeprav je v kakem zapuščenem skladišču propadalo.

Prvi sejem presežkov kovinskih izdelkov, ki je trajal več prejšnj teden v Zagrebu, je organiziralo podjetje »Metalbiri« v Zagrebu. To podjetje pripravlja prav sedaj prvi velik seznam naše metalurgije, ki je izredno potreben za naše gospodarstvo. V velikih dvo-

Končno imamo, kakor ste že tudi vi v svojih referatih delno govorili o tem, vrsto drugih raznovrstnih ukrepov v organizaciji in vodstvu proizvodnje, od katerih je odvisna delovna produktivnost. To so standardizacija in tipizacija proizvodnje, specializacije in kooperiranje podjetij, mehanizacija in avtomatizacija proizvodnih procesov, za katere se morate zlasti inženirji in tehniki kot organizatorji procesa proizvodnje, konstruktorji, obratni inženirji, vodje proizvodnje, tehnični direktorji zanimati in poiskati najprimernejše oblike.

Zlasti moram poudariti pomen varčevanja, racionalnejšega izkoriščanja materiala tako v procesu proizvodnje kakor tudi pri izvajanju investicijskih programov. Vsako leto daje skupnost znatna sredstva za nove investicije. Vseh teh 500 milijard, ki se skoro vsako leto zdajajo za gradnjo novih in rekonstrukcijo dosedanjih objektov, gre skozi vaše roke. Cimboli racionalno se izdeluje investicijski programi, čimboli bi pri projektantskih odločitvah poskrbeli za varčevanje, tem znejša sredstva bi prihranili skupnosti. Zato je na področju varčevanja in racionalnejšega uporabljanja materiala največja odgovornost na inženirjih in tehnikih, o čemer bo bržkone, kakor lahko pričakujemo, govora tudi v razpravi.

Razen tega imamo tudi vrsto drugih činiteljev izven podjetij, od katerih je odvisno povečanje družbene produktivnosti dela. To so investicijska politika, politika cen in trga, promet, politika izvoza in drugo. Vse to vpliva na katerikoli način na delovno produktivnost in temu bo treba bolj kakor doslej posvetiti; potrebno skrb, tako da bodo stimulativno vplivali vsi činitelji na povečanje delovne produktivnosti.

Ko pričakujemo, da bo to posvetovanje pripomoglo k še boljšemu razvijanju pobude za povečanje delovne produktivnosti, da bodo inženirji in tehniki svoj del bremenja in odgovornosti v prizadevanjih za povečanje delovne produktivnosti še uspešneje obvladovali, vas še enkrat pozdravljam in želim, da bi bili skrepi tega posvetovanja močna vzpodbuda za nadaljnje dvigovanje delovne produktivnosti, od česar sta odvisna nadaljnji gospodarski razvoj in nadaljnje zboljševanje življenjskega standarda delovnih ljudi v naši socialistični skupnosti!
Avtorji glavnih referatov so

Inž. Božidar Guštin, generalni direktor »Litostroja«, ne dati podal kratke opise svojega referata »Vloga inženirjev in tehnikov v borbi za povečanje delovne storilnosti«. — Če gledamo na uspeh proizvodnje, v kateri imajo inženirji in tehniki večino odločilnih mest, glede na delovno storilnost, je dejal inž. Guštin, potem ne bi mogli brez pomisleka pritrditi, no odgovoriti na vprašanje, ali se zavedamo svoje odgovornosti. Lahko bi se n. pr. vprašali, zakaj še vedno nimamo standardov za vrata in okna, na podlagi katerih bi lahko organizirali množično proizvodnjo. Naloge inženirjev in tehnikov se pojavljajo v glavnem na dveh področjih: kot del posameznikov na njihovem delovnem mestu in kot delo v okviru kolektivnih nalog (standardizacija, strokovna služba v organih delavskega in družbenega upravljanja itd.). Naša osnovna naloga bi morala biti, kar zadeva osebnostne odnose v proizvodnji, ekonomika proizvodnje, anketa v nekem podjetju pa je pokazala, da je bilo manj kot 10% oseb na delovnih mestih, ki zahtevalo sestavljanje kalkulacij (poslovodje, priprava dela, konstrukcije itd.), sposobni sestaviti enostavno kalkulacijo. Jasno je, da ne moremo nadzorovati uspeha ali neuspeha neke akcije, če primumanju ne poznavamo temeljnih računov poslovanja. Inženirji in tehniki bi kot najboljši strokovnjaki problematike proizvodnje morali dati vzpodbude in predlagati najboljše rešitve za vsa vprašanja proizvodnje.

Nato je prof. Vukan Dešić govoril o temeljnih postavkah svojega referata »Usposabljanje kadrov in delovna storilnost« in najprej dejal, da je zaostajanje usposabljanja strokovnih kadrov za razvojem go-

Sekretar Zveze inženirjev in tehnikov Jugoslavije Branislav Sikić, je nato govoril o vlogi organizacij inženirjev in tehnikov v borbi za povečanje delovne storilnosti. Naše organizacije se sicer bavijo predvsem s tehnološko, tehnično in organizacijsko stranjo delovne storilnosti, vendar pa morajo biti zainteresirane tudi za vse akcije političnih in družbenih organizacij, ki stremje za tem, da se povežejo politični in ekonomski interesi delovnih ljudi za povečanje družbene delovne storilnosti.

V razpravi je nato prvi govoril dr. Čedomir Brašanec o nekaterih medicinskih straneh delovne storilnosti in dejal, da

VČERAJ IN DANES

Pred kongresom Zveze Sindikatov

Beograd, 2. marca (Tanjug). Na današnji seji predsedništva centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije pod predsedstvom Svetozarja Vukmanovića so razpravljali o poročilu za bližnji kongres Zveze sindikatov, ki bo v Beogradu ob koncu prihodnjega meseca. Na seji so tudi razpravljali o načrtu zakona o inšpekcijski dela, ki bo enotna za vsa država.

V Zagrebu okoli 35.000 članov Zveze komunistov

Zagreb, 2. marca (Tanjug). Na občinskih konferencah ZK v Zagrebu so izvolili 171 delegatov za IV. kongres Zveze komunistov Hrvatske. — Na teh zborovanjih komunistov v gospodarskih organizacijah in industrijskih kolektivih so ugotovili, da so lani v organizaciji ZK sprejeli okoli 3500 novih članov povečini mladih delavcev, tako da je sedaj skupno vseh članov okoli 35.000.

Natečaj za najboljšo seme hibridne koruze

Beograd, 2. marca (Tanjug). Zvezno združenje za napredek proizvodnje koruze se razpisalo natečaj za proizvodno seme, na hibridne koruze v letu 1959. Natečaj se lahko udeležijo organizacije, ki so vpisane v seznamu pridelovalcev semena. In organizacije, ki se bodo vpisale v toku natečaja. Prednost imajo organizacije, ki zagotav-

ljajo dobro kakovost semena in nudijo najnižje cene. Prijave natečaju sprejemajo do 15. marca letos.

Združenje za napredek proizvodnje koruze računata, da bodo letos pridelali 210.500 kg semena hibridne koruze, tako da bodo lahko posejali hibridno koruzo prihodnje leto na okoli 850.000 hektarjih.

Perijalci za proslavo 40-letnice KPJ

Sarajevo, 2. marca (Tanjug). Organizacija Počtniške zveze v BiH je sklenila na današnji

skupščini, da bo za proslavo 40-letnice KPJ in SKOJ organizirala več pohodov v pomembne zgodovinske kraje. Od 24. do 26. maja bo v Bihacu četrti zlet ferijalcev BiH, ki mu bo prisostvovalo 1.500 ferijalcev. Na legendarni Sutjeski in Rolanji pa bodo pokrajinski zletji.

Tri skupine ferijalcev bodo organizirale tri večje potovanja: »Tito v vojni pohodu skozi kraje, v katerih je bil maršal Tito med NOB, drugo potovanje »skoz kraj, v katerih so bili kongresi Partije in SKOJ« in tretje »Po sledih mladinskih delovnih brigad«.

INVESTICIJE ZA POMORSKI IN REČNI PROMET

BEOGRAD, 2. marca (Tanjug). Zvezni izvršni svet je odobril 12 milijard in 150 milijonov iz sredstev splošnega investicijskega sklada za finansiranje letošnje gradnje ladij za pomorski in rečni promet, pristanišča v Baru in nekaj večjih rečnih pristanišč.

Z investicijo 8 milijard in 780 milijonov dinarjev za gradnjo tovornih ladij za oceanški promet bo naša trgovska mornarica dobila v letu 1959 okoli 35.000 brt novih ladij. Za gradnjo tovornih ladij za rečni promet bodo dali 1220 milijonov dinarjev, 300 milijonov dinarjev pa bodo dali za gradnjo potniških ladij za jezerski in rečni promet.
Za pristanišča v Beogradu, Apatinu, Novem Sadu, Vuko-

varju, Sisku in Osijeku bodo investirali 500 milijonov dinarjev, za oskrbovanje rečnih plovnih poti (na Donavi in Savi) pa 450 milijonov dinarjev. Za gradnjo luke v Baru je predvidenih 900 milijonov dinarjev. Letos bodo zgradili še prvih nekaj metrov operativne obale, tako da bodo lahko pristajale večje oceanske ladje. Za izgradnjo in rekonstrukcijo pristanišč na Reki, v Splitu, Sibeniku in Pločah je predvidenih iz splošnega investicijskega sklada od 800 do 900 milijonov dinarjev.

Pri investiranju iz splošnega investicijskega sklada v pomorski in rečni promet morajo sodelovati tudi republičke, ljudski odbori ali podjetja s 15% skupnega zneska odobrenih sredstev.

Gospodarsko sodelovanje z arabskimi državami

V zadnjih letih se uspešno razvija gospodarsko sodelovanje s prijateljskimi azijsko-afriškimi, zlasti pa z arabskimi državami. K temu so mnogo pripomogli sestanki gospodarskih in drugih predstavnikov naše države s predstavniki cele vrste azijsko-afriških držav. Prejšnji in sedanj obliki predsednika Tita v nekaterih izmed teh držav, kakor tudi obiski vodilnih ljudi teh držav v Jugoslaviji so zelo pomemben činitelj za nadaljnji razvoj vsestranskega gospodarskega sodelovanja. Medsebojni obiski gospodarskih delegatov in posameznih zastopnikov so pripomogli k boljšemu spoznavanju

gospodarskih možnosti in potreb teh držav. Za isti namen je prispevala tudi udeležba na raznih sejmih ki so bili organizirani v nekaterih izmed teh držav in v naši državi. Zelo pomembno je gospodarsko sodelovanje z arabskimi državami. Z večino teh držav so gospodarski odnosi urejeni z ustreznimi dogovori. Podlaga za to odnosa je izmenjava dobrin, ki že vrsto let stalno narašča. Obseg blagovne izmenjave z najvažnejšimi arabskimi državami (ZAR, Libanon, Irak, Jordan in Saudova Arabija) se je gibal v posameznih letih (v milijonih dolarjev ZDA) takole:

	1951	1952	1953	1954	1955	1956
Izvoz	3,7	4,2	4,3	15,9	18,1	22,1
Uvoz	3,1	5,1	4,0	10,1	11,8	17,3
Skupno	6,8	9,3	8,3	26,0	29,9	39,4

Samozadež ZAR v našem skupnem izvozu je bil lani 4,1 odstotka. Tu se je tudi v letu 1957 občutno povečala izmenjava. Podan so zelo ugodni pogoji za nadaljnje razširjenje blagovne izmenjave s temi državami, če je namreč povečati tudi

Njihov izvoz obsega proizvode, ki jih naša država uvaža v znatnih količinah. Obenem izdeluje naša država in izvažata večje več proizvodov, ki jih potrebujejo v arabskih državah, začeni, od raznih živil do kakovostne opreme. To je prišlo do izražaja tudi pri določanju blagovnih seznamov našega izvoza v ZAR in našega uvoza iz te države. Ti blagovni seznam vsebujejo zlasti za naš izvoz širok krog izdelkov, ki lahko pridejo v poštev za izmenjavo. Največ izvažamo v te države (okoli tretjino) raznih izdelkov iz kovine, lesa, surovine, gume in tekstila, nadalje surovine (granitno marmor in druge), meso in razne mesne izdelke, tobak kemične izdelke in drugo. Znatno delež v skupnem izvozu imajo tudi stroji in razna prevozna sredstva.

Največ uvažamo s tega področja bombaža in nafte, pripomniti pa je treba, da so podane znatno večje možnosti, kakor pa so bile izkoriščene doslej. Naša država je pomemben uvoznik riža, ošence, južnega sadja, kož in volne ter nekaterih drugih predmetov, ki jih izvažajo arabske države. Pri tem pa tudi pri izvozu raznih proizvodov s tega področja niso izkoriščene vse možnosti. Mogoče je namreč povečati tudi

uvoz bombaža in nafte, ker so skupne jugoslovanske potrebe večje, kakor pa smo doslej uvažali iz teh držav. Glede na to možnost za razširjenje izmenjave ni samo v izbiri izdelkov, temveč tudi v obsegu vseh proizvodov, ki so še sedaj predmet zunanjetrgovinske izmenjave. Poleg blagovne izmenjave je važno sodelovanje jugoslovanskih podjetij pri investicijskih delih v arabskih državah. Na tem področju so bili doseženi že dobri rezultati. Eden izmed najpomembnejših objektov, ki so jih naša podjetja zgradila v inozemstvu je sirijska luka Latakija. Podobna dela opravlja vrsta naših podjetij.

Beograjsko podjetje »Trudbenik« je na primer sklenilo pogodbo za izsuševanje močvirja v dolini El Ghajb in poglobitve struge reke Oronto v skupni vrednosti približno 5,2 milijona sirijskih funtov. Isto podjetje je ustanovilo v Damasku svoje zastopstvo za izvoz montažnih hiš. Beograjsko podjetje »Elektrosrbija« je sklenilo pogodbo za gradnjo hidrocentrale Souk Wadim Barada v Siriji v skupni vrednosti približno 1,6 milijona sirijskih funtov. Zagrebško podjetje za geološka, rudarska in gradbena raziskavanja »Jugoslavizacija« je poleg nekaterih

Gripa v Sloveniji

Za razliko od zadnje epidemije gripe leta 1957, ki se je najbolj širila v mesecih oktobru in novembru, so se prva influenčna obolenja začela letos pojavljati v sredini januarja in zajela večji obseg v februarju. Po podatkih epidemiološkega oddelka Centralnega higienskega zavoda, zbranih na podlagi prijav, ki so jih poslali zdravstveni domovi, ambulante in druge zdravstvene ustanove, je do 2. mar. obolelo za gripo skupno 4.646 ljudi. Največ primerov obolenj so prijavile zdravstvene ustanove ljubljanskega okraja, pretežno iz mestnih občin, in sicer 3.264 obolenj, zatem koprski okraj 1.289. Kot je razvidno iz teh podatkov, je gripa najbolj razširjena v ljubljanskem okraju, predvsem v Ljubljani in okolici. To pa je razumljivo, saj je tu prebivalstvo najbolj zgoščeno, kar daje možnost za hitro širjenje obolenj. Seveda pa gornji podatki ne dajejo točnega prikaza o

dejanskem stanju, ker so zbrani le na osnovi prijavljenih obolenj. Primerov gripe je še mnogo več in po oceni epidemiološkega oddelka CHZ obolelo doslej v Sloveniji okoli 20 do 30 tisoč ljudi. Tudi letošnja gripa je kot zadnja zelo blaga in doslej ni povzročila hujših posledic. Tudi smrtnih primerov ni bilo. Po mnenju šefa epidemiološkega oddelka dr. Svetozarja Kravčiča je gripa dosegla svoj vrh in se ni bati kakih večjih epidemij. Ni pa izključena možnost, da se bo v večji meri pojavila še v okrajih, kjer je bilo doslej relativno malo število obolenj. Da bi se ubranili posledic gripe ki so pljučnica, vnetje obnosnih in čelnih votlin in podobno, je zelo važen pohteček tudi potem, ko je temperatura že padla. Treba je mirovati vsaj 3 do 4 dni, in se čuvati prehlada. Zdravstvena služba priporoča uživanje čimvečjih količin hrane, ki je bogata na vitaminih, kar povečuje odpornost človekovega organizma. ek.

Epidemija gripe v Beogradu

BEOGRAD, 2. marca (Tanjug). Epidemija gripe v Beogradu, ki je z 21.000 obolenji mi v mesecu januarju letos dosegla vrhunec, je v februarju začela pomatno po opni sekretariata za ljudsko zdravje Beograda pričakuje nadaljnji padec obolenj. Epidemija gripe se je v Beogradu začela širiti že v avgustu lani, ko je bilo 6.377 prijavljenih primerov, v oktobru in novembru pa so vsak dan prijavljali okoli 530 obolenj. V decembru se je gripa še bolj razširila, v januarju pa je dosegla višek — po 670 obolenih na dan. V februarju se je število obolenih v prvih dvajsetih dneh zmanjšalo za okoli deset tisoč. Po podatkih mestnih zdravstvenih ustanov so lažjega značaja in trajajo štiri do pet dni.

Medtem ko je v letu 1957 povzročil gripo virus influenze »A«, je letošnja epidemija izjaval virus influenze »B«, ki je ob koncu lanskega in začetku letošnjega leta že povzročil epidemijo gripe v Romuniji, Češkoslovaški in Angliji, kjer je bilo tudi nekaj težjih obolenj in celo smrtnih primerov. Pri nas so bila obolenja lažjega značaja brez težjih komplikacij in smrtnih primerov.

Z. B.

Ze v prvih štirih letih je izvoz pokazal težnjo po stalnem

naraščanju, medtem ko je uvoz ostajal v glavnem na isti stop-

Začetek normalizacije

Podpis anglo-egiptovskega finančnega sporazuma, s katerim so rešili finančne spore med obema državama, ki so nastali po suški avanturi leta 1956. Je brez dvoma ugodno znamenje, da so odnosi med Kairo in Londonom stopili na pot normalizacije. Pogajanja so bila zapletena in dolgotrajna. V začetku februarja je bil sporazum parafiran, toda nenadoma so se pojavile s strani Londona nove težave in tako so podpisovanje odložili za dva tedna. Poglavitni povod za odlog je bilo baje vprašanje o cenitve imovine družine Smuha v Aleksandriji, ki so bili nekod največji britanski posestniki v Egiptu. Končno so od strani Londona tudi to oviro in pred dnevi podpisali finančni sporazum, s katerim je britanska vlada osvojila egiptovsko šterlinsko dobrostanje. Egipt je plačal Veliki Britaniji odškodnino za britansko imovino, ki je bila zaplenjena po suški avanturi leta 1956. Sicer pa podrobnosti še niso znane.

S podpisom sporazuma se je končalo eno žalostno poglavje v odnosih med Veliko Britanijo in Združeno arabsko republiko, s katerim so sicer pozročili tej državi precejšnje težave, niso je pa mogli prisliti, da bi klonila ali pomutila. Znano je, da so francosko-britanski napad na Egipt spremljali tudi drugi ukrepi kot so prekinitve diplomatskih odnosov in trgovinske izmenjave, zaplenba sovražnih računov in imovine ter tekočih računov. Kar zahodni veseliti nista uspeli s topni in mitraljezi, sta upali, da bosta z gospodarsko blokado.

Toda pokazalo se je, da so bili računi z gospodarsko blokado prav tako zgrešeni kot poskus s topni. Trajalo je sicer precej časa, predno so prišli v Londonu (prej kot v Parizu) do spoznanja, da jim politika gospodarskega pritiska prinaša več škode kot dobička. Kajti v Kairu ni več taka vlada, kot so bile prejšnje. Predsednik Naser si je v tem času še pridobil ugled in utrdil položaj. Gospodarske stike z Zahodom je deloma nadomestil z Vzhodom in ko so videli, da mu ne morejo do živega, so tudi na Zahodu začeli spreminjati svoje stališče.

Hkrati s podpisom sporazuma pa se postavila tudi vprašanja nadaljnega koraka na poti normalizacije. Če je bil finančni sporazum prvi korak, potem je logično, da bi bil naslednji usposavitelj diplomatskih odnosov. ZAR se mora seveda pred tem še posvetovati s tistimi arabskimi državami, ki so iz solidarnosti prekinile diplomatske odnose z Veliko Britanijo in Francijo po suškem napadu. Sodeč po izjavi predsednika Nasera letos januarja, da bodo "... navzile tamni, kar se je pripetilo, poskušali, da bomo zopet prijatelji..." je tudi Kairo pripravljen nadaljevati z normalizacijo odnosov in pozabiti, kar je bilo.

Zeliti bi bilo, da bi bil finančni sporazum in resnici začetek novega obdobja, ki bi temeljilo na obsejstranskem spoštovanju in holikem razumevanju ciljev ZAR.

Sič.

Zadnji dan obiska

Po vrnitvi iz Leningrada v Moskvo se je britanski premier Macmillan sestal s Hruščevim v Kremliju - Macmillan danes odpotuje domov

MOSKVA, 2. marca (TASS). Predsednika vlad Velike Britanije in Sovjetske zveze, Macmillan in Hruščev, sta se danes popoldne sestala v Kremliju. Macmillan je davi prispel s svojim spremstvom z vlakom iz Leningrada v Moskvo. Na postaji sta ga sprejela podpredsednika vlade Kozlov in Kosigin.

Pričakujejo, da se bodo prekinjeni razgovori danes nadaljevali, čeprav sta oba premiera prvotno nameravala, da bi na tem sestanku sprejeli samo zaključno sporočilo o britansko-sovjetskih razgovorih. Vprašanje poročila so odložili na jutri, ko bo Macmillan odpotoval domov. Britanski premier bo imel jutri najbrž tiskovno konferenco, za katero pa čas še ni določen.

Današnja »Pravda« je objavila celotno besedilo Macmillana.

vlade Anastas Mikojan, ki je prav tako boudaril željo po miru. Obenem pa opozoril na ne malo sporov in nesporazumov, ki bremenijo človeštvo in grozijo z novo vojno. Mikojan vidi izhod iz sedanjega položaja v boljših odnosih med narodi, v odstranitvi sporov, v politiki miroljubne koeksistence in v ustvaritvi pogojev za pravilno reševanje spornih vprašanj. Rekel je, da so pogoj za koristne rezultate v tej smeri podani. Veak narod naj sam odloča, kako bo živel, je rekel Mikojan, saj najbolje ve, kaj mu ustreza.

Britanski zunanji minister Selwin Lloyd je v krajšem govoru poudaril, da je ohranitev miru. Edini namen Macmillanova pota. »Če bo naš obisk prispevek k medsebojnemu razumevanju in poznavanju stališč, naš obisk ne bo zaman,« je rekel Lloyd.

Sovjetska vlada je danes odgovorila na zadnje noto zahodnih sil, v kateri predlagajo sestanek zunanjih ministrov štirih velikih sil. Obveščeni viri pravijo, da so sovjetski odgovor pušča odorta vrata za tako konferenco, do pogojem, da ji bo sledila konferenca na najvišji ravni. Premiera Macmillana so takoj seznanili z vsebino, ko je vrnil iz Leningrada nazaj v Moskvo.

Moskovski opazovalci pravijo, da bo sovjetski odgovor verjetno osrednja točka današnjih razgovorov med Macmillanom in Hruščevim. In pripominjajo da so britanski diplomati danes bolje razpoloženi kot zadnje dni, verjetno zaradi tega ker je baje na večeršnjem sestanku med Lloydom in Gromikom prišlo do zbliznanja stališč. Če je to res, bosta današnji in jutrišnji sestanki obeh predsednikov vlad nemara prinesla vključitev nekaterih bistvenih mednarodnih vprašanj v skupno sporočilo. Nocoj ob sedmih po moskovskem času bo Macmillan govoril v moskovski televiziji.

Predsednik britanske vlade je med svojim uradnim obiskom v ZSSR obiskal tudi kolhoz blizu Kijeva. Na sliki ga vidimo v družbi mladih kolhoznic. Premier Macmillan se vrača danes po desetdnevem uradnem obisku v ZSSR domov.

Spodbuda za pisce

Na Madžarskem utegnejo čez čas obnoviti zvezo madžarskih književnikov

BUDIMPEŠTA, 2. marca. Tanjug. Centralni komite madžarske partije je nakazal možnost, da bodo čez nekaj časa obnovili zvezo madžarskih književnikov, ki so jo prepovedali decembra leta 1956.

Zvezo so prepovedali zaradi aktivnega sodelovanja večjega števila madžarskih književnikov pri dogodkih oktobra leta 1956. V tezah o madžarski književnosti, ki so bile objavljene v največji številki glasila CK »Társasági Szemle«, je poudarjeno, da bi obnovitev zveze omogočila zajeti širši krog pisateljev in napore za ustvaritev novih književnih del, napisanih v duhu socialističnega realizma. Centralni komite poudarja v svojih tezah, da je pod današnjimi pogoji delovanje tako imenovanega sveta za književnost, državnega organa, ki se je ukvarjal z vprašanji književnosti in pisateljev, postalo preozko in da bi ga bilo zaradi tega treba spremeniti v vodilni organ Zveze književnikov, ki naj bi bila ustanovljena.

Centralni komite sodi, da je bilo stanje v književnosti lani boljše kot prej, ker je precej pisateljev spet prišlo za pero. So pa še druge težave. Dober del pisateljev neče razumeti vloge partije v književnosti in ne razume programa in sredstev, s katerimi hoče partija pomagati književnikom.

Konec stavke v Belgiji

Charleroi, 2. marca (AP). — Danes so se vrnili na delo še zadnji rudarji iz Borinagea. S tem je končana stavka 100.000 rudarjev južnih in vzhodnih revirjev Belgije, ki se je začela 13. februarja zaradi tega, ker je vlada sklenila zapreti ne-rentabilne rudnike.

TASS demantira

Moskva, 2. marca. (AP). Sinoči so v Moskvi demantirali poročila da ZSSR pripravljajo množično izseljevanje Židov v Izrael.

Druga atomska centrala v Britaniji

London, 2. marca (AP). Danes je začela v Britaniji druga električna centrala na atomski pogon oddajati energijo v splošno omrežje. Centrala v Chapel Crossu na Škotskem je podobna oni v Calder Hallu, ki dela že od oktobra 1956. Eden od štirih reaktorjev v Chapel Crossu je začel oddajati energijo 25. februarja, ostali trije pa bodo vključeni v naslednjih po dva do tri mesece. Obe atomski centrali dajeta skupaj okrog 175.000 kWh električne energije. Ko bodo vključeni vsi reaktorji, bo proizvodnja znašala približno 300.000 kWh.

Konec stavke v Belgiji

Charleroi, 2. marca (AP). — Danes so se vrnili na delo še zadnji rudarji iz Borinagea. S tem je končana stavka 100.000 rudarjev južnih in vzhodnih revirjev Belgije, ki se je začela 13. februarja zaradi tega, ker je vlada sklenila zapreti ne-rentabilne rudnike.

Jugoslovanski novinarji v Italiji

Rim, 2. marca. (Tanjug). Delegacija sedmih jugoslovanskih novinarjev pod vodstvom Najdana Pašića, glavnega urednika »Naše stvarnosti«, je po obisku v Benetkah, Padovi, Vicenzi, Milanu, Turinu in Genovi sinoči prispela v Rim. Novinarji so gostje italijanskega novinarskega združenja in vlade.

Na postaji sta jih sprejela jugoslovanski veleposlanik Mihajlo Javorski in zastopnik oddelka za tisk pri predsedstvu vlade Goffredo Rapponi. V Rimu bodo ostali 5 dni, nato pa bodo šli še v Neapelj in Bologno.

Enotna trgovina v Jolgariji

Sofija, 2. marca. (Tanjug). V smislu upravne in gospodarske reorganizacije, ki je zdaj v teku na Bolgarskem, bodo v na novo ustanovljenih okrožjih ustanovili po eno enotno državno trgovinsko podjetje namesto kakih 10 različnih podjetij. Podjetje bo odkupovalo kmetijske in druge pridelke, prodajalo industrijsko blago in oskrbovalo s tehničnim materialom industrijska in gradbena podjetja ter kmetijske zadruge. Vsa trgovina na veliko in ves blagovni promet v okrožju bo torej tekel izključno čez novo ustanovljeno monopolno trgovsko podjetje.

Rektor skopljanske univerze odpotoval na Poljsko

Skoplje, 2. marca. (Tanjug). Na povabilo Poljske akademije znanosti je rektor skopljanske univerze Blaže Koneski odpotoval na Poljsko. Blaže Koneski bo gost Instituta za slavistiko pri Poljski akademiji znanosti v Krakovu. Med enomeščnim bivanjem na Poljskem bo imel več predavanj s področja lingvistike.

Iskanje enotnosti

OD VAREGA STALNEGA DOPISNIKA

RIM, 2. marca (Po telefonu). Jutri se bo začelo v Rimu zasedanje centralne komiteja italijanske socialistične stranke, ki bo razpravljalo o političnem razvoju v stranki po neapeljskem kongresu, o reorganizaciji tiska in nekaterih drugih organizacijskih vprašanj. V Nennijevo poročilo o političnem razvoju po kongresu stranke bo vključeno tudi vprašanje novega gibanja za enotnost socialistične iniciative, ki ga je po izstopu iz stranke ustanovila socialno demokratska levica. Če bo ustanovitev tega gibanja, ki ga vodi Matteotti in Zagari, je bilo sklenjeno, da bo gibanje le prehodnega značaja in da je njegov glavni cilj združitev s PSI.

Večhiettijska levica v italijanski socialistični stranki nasprotuje vključitvi socialno demokratskih disidentov v PSI, češ da za PSI niso sprejemljiva politična stališča, na osnovi katerih se je socialno demokratska levica odcepila od stranke. Levi socialni demokrati so namreč utemeljili svojo odcepitve in željo po združitvi s PSI z ugotovitvijo, da so odpadli razlogi, ki so pred 12 leti privedli do razkola v socialistični stranki, to je vpravljanje akcijske enotnosti s KPI, ker je socialistični kongres v Neaplju potrdil avtonomnost stranke. Večina v socialistični stranki smatra, da so ti ukrovi brez osnove, kajti prav Večhiettijska levica je bila tista, ki je po razgovoru med Nennijem in Saragatom v Prologu nam zahtevala, da se združitev obeh socialističnih strank izvede v PSI in na osnovi politike PSI, sedaj ko je do te rešitve prišlo, pa se upira.

Čeprav to stališče leve struje socialistične stranke ne more preprečiti združitve, pa jo vendarle ovira, kajti pomisleki so tudi na drugi strani, to je med delom socialno demokratske stranke, ki se še ni odcepil, čeprav se v načelu strinja z Matteottijem in Zagarijem. Računajo, da se je novemu gibanju doslej priključilo okrog 25% članov socialno demokratske stranke, to je v glavnem vsa levica, razen sindikalistov, ki še omahujejo. Kakor je znano, so se socialni demokrati vključili v svojo sindikalno organizacijo UIL (italijanska zveza delavcev). Večina predstavnikov in članov te sindikalne organizacije je ugodno ocenila sklepe socialističnega kongresa v Neaplju in izrazila svojo solidarnost z Matteottijem in Zagarijem ter pravilnost njune odločitve o izstopu iz socialno-demokratske stranke, kar naj bi pospešilo združitev v enotno stranko. Toda sindikalisti, ki so pripravljeno slediti Matteottiju in Zagariju, žele, da bi v socialistični stranki imeli člani svobodno izbrano sindikalno pripadnost ali pa da bi se ustanovila samostojna socialistična sindikalna organizacija. Vodstvo socialistične stranke je ta predlog odločno odklonilo, ker smatra, da je najboljšo sredstvo za doseg delavskih pravic sindikalna organizacija, v katero bi bili vključeni vsi delavci.

Diskusijo o vpravljanju sindikalne pripadnosti med socialisti in Matteottijevim gibanjem za enotnost socialistične iniciative, je izkoristil Saragato za polemiko proti socialistom in disidentom svoje stranke, češ da prav to stališče socialistov dokazuje, da so le-ti ostali še vedno zvesti politiki ljudske fronte in akcijske enotnosti s komunistično partijo. Kako kaže pa ta Saragatova protiofenziva ni imela posebnega uspeha. Doslej je izstopilo iz stranke resda le deset sekretarjev socialnodemokratskih sindikalnih federacij, toda v krogih socialistične iniciative prevladuje mnenje, da tudi problem sindikalne pripadnosti ne bo mogel za dolgo zavleči izstop socialnodemokratskih sindikalistov in vključitev vseh v PSI.

Iz dejavnosti političnih strank je vredno zabeležiti še sklepe I. kongresa italijanske radikalne stranke, ki se je večeraj končal v Rimu. Stranka je številčno sicer majhna, uživa pa precejšnje simpatije med naprednimi intelektualci. Osnovno vprašanje, o katerem je moral sklepiti kongres, je bil problem, če ima po neapeljskem socialističnem kongresu stranka še svoj smisel, ali pa naj bi se spremenila le v nekakšno razumniško gibanje. Kongres je sklenil, da bo stranka ostala in nadaljevala svojo politično borbo za doseg širokega sodelovanja vse demokratične levice. Osnovni cilji politike radikalne stranke, ki so bili sprejeti na kongresu so: stroga ločitev cerkvene oblasti od civilne, nenehna borba proti korupciji, gospodarska politika, ki naj bi privedla do popolne zaposlitve, borba proti koncentraciji monopolov, nacionalizacija energetskega virov, v zunanji politiki pa zahodno zavezanostv ter udeležba v skupnih evropskih organizacijah, toda le s pogojem, da se ne spreminja v organizacijo, ki bi škodovala delavstvu.

TELEGRAMI

OSLO - Norveški parlament je dobil več kot 300 protestnih pismen proti vključitvi zastopnikov zahodnonemške vojske v severno poveljstvo NATO in proti skladiščem goriva za potrebe zahodnonemške mornarice na Norveškem.

PARIZ - Politbiro KPF je izdal razglas proti De Gaullu, češ da »podpira revanšistične zahteve Adenauerjeve vlade«. KPF zahteva sestanke šefov vlad Vzhoda in Zahoda in dolži De Gaulla, da vodi tako politiko zaradi finančne podpore iz Zahodne Nemčije.

DUNAJ - Avstrijsko glavno mesto ima zdaj 1.650.000 prebivalcev, od tega 731.600 moških in 919.300 žensk. Število rojstev na Dunaju je najnižje med evropskimi mesti in umrljivost ga močno presega. Januarja je bilo rojenih 1330 otrok, umrlo pa je 2190 ljudi. Prebivalstvo kljub temu počasi raste zaradi priseljevanja z dežele.

SOFIJA - V ČSR je odpotovala bolgarska vladna delegacija, ki jo vodi Damjanov na pogajanja o vskladitvi perspektivnih gospodarskih planov obeh držav za obdobje 1961-1965.

NURNBERG - Odbor nürnberških meščanov, ki se s podporo socialnih demokratov bori proti jedrski nevarnosti, protestira proti temu, da bi v mestu nastanili ameriško baterijo atomskih topov. Odbor pravi, da bo mesto s tem znova postalo vojaški cilj. Nürnberg je bil med drugo svetovno vojno močno bombardiran.

DZAKARTA - Indonezijsko poveljstvo na Celebesu poroča, da so februarja pobili več sto upornikov, članov gibanja Dar-Ul-Islam in da so zaplenili nekaj deset ton zalog.

Hruščev v obišče Leipzig

Opazovalci sodijo, da bo Hruščev med obiskom v DR Nemčiji znova razložil stališče ZSSR do mirovne pogodbe z Nemčijo

LEIPZIG, 2. marca (Tanjug). Sporočilo, izdano večeraj o nenadnem sklepu sovjetskega premiera Hruščeva, da bo obiskal velesojem v Leipzigu, je zbudilo veliko zanimanje. V prvotni verziji sporočila, ki so jo predinočnjem oddajale radijske postaje, je bilo rečeno, da bo Hruščev na vabilu vlade DDR obiskal velesojem, večeraj pa so sporočili, da je Hruščev pripravljen obiskati Nemško demokratično republiko in si ogledati velesojem.

Tudi opazovalci in novinarji, ki jih je v Leipzigu na stotine, so sprejeli sporočilo o obisku Hruščeva z najraznovrstnejšimi komentarji. Na splošno sodijo, da bo Hruščev izkoristil priložnost, da bi znova razložil poglede in stališča Sovjetske zveze glede mirovne pogodbe z Nemčijo.

To potrjuje tudi kratka vest, ki jo je večeraj objavil tisk v Vzhodni Nemčiji. V vesti je rečeno, da sta predsednik vzhodnonemške vlade Grotewohl in prvi sekretar CK SED Ulbricht sprejela predvčeršnjim sovjetskega veleposlanika v Berlinu Peruhina in da so govorili o nemškem vprašanju oziroma o mirovni pogodbi in o zahodnem Berlinu.

Tukajšnji opazovalci se vprašujejo, kaj je nagnilo sovjetskega premiera, da je že med obiskom britanskega

nemškem vprašanju, ker je odklonila sestanek ministrov za zunanje zadeve velikih sil o Nemčiji. Nasprotno pa so nekateri opazovalci mnenja, da bi v zvezi z nemškim vprašanjem Hruščev ob tej priložnosti utegnil iti še malo dlje kot v svojem predlogu 10. januarja in da bo napovedal, da bi Sovjetska zveza morda sklenila ločeno mirovno pogodbo z Nemško demokratično republiko, če bo Zahod njegove predloge odklonil.

predsednika vlade Mcmillana sklenil odpotovati v Nemško demokratično republiko. Kot enega izmed razlogov navajajo težnjo sovjetske vlade, da ne bi izgubila pobude v

Komisija za sklepanje in odpevovanje delovnih razmerij pri ELEKTROTEHNIČNEM PODJETJU

»ELEKTROTEHNA«, Ljubljana, Parmova 33

razpisuje naslednja delovna mesta:

- STROJEPISEK,
- SALDAKONTISTKE,
- VLAGOVNE KNJIGOVODKINJE,
- NEKVALIFICIRANIH DELAVCEV

Plača po tarifnem pravilniku.

Prošnje z navedbo šolske izobrazbe in tosedanjih zaposlitve pošljite na upravo podjetja.

ELEKTROTEHNA 1340

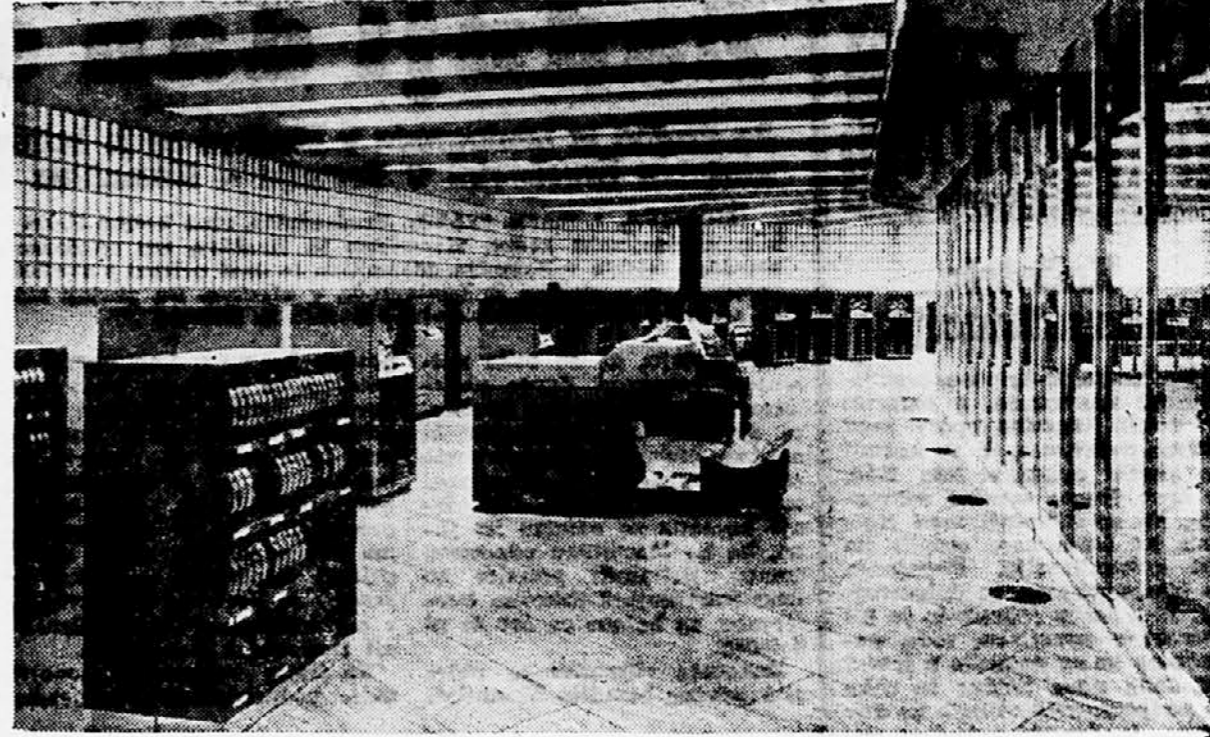
Večina je za nagrajevanje po učinku

Ob pripravah za izdelavo tarifnih pravilnikov v Trbovljah

Priloge za izdelavo tarifnih pravilnikov v trbovlski občini spremlja živahna dejavnost sindikatov, ki si na moč prizadevajo, da bi v podjetjih postali vse možnosti za stimulativno nagrajevanje po učinku. Občinski sindikalni svet je o svetil dvoje širokih posvetovanj temu vprašanju, z željo, da bi sprejeta stališča prodrla do slehernega člana delovnega kolektiva. Za to ugotavljajo, da nekateri sindikalni aktivisti niso dobro opravili svoje naloge, ker so zaključke obdržali zase namesto da bi z njimi seznanili tudi širše članstvo. Vedeti je

treba, da dostikrat še tako preprosta rešenja ne more osvojiti ljudje, dokler se sami nevedno ne podlagi prepricavanja, ne dokopajo do nje. Sicer pa je dosežena razprava o nagrajevanju po učinku pokazala, da je večina članov delovnih kolektivov za socialistično načelo nagrajevanja. Med nasprotniki tega načela so največkrat posamezniki, ki bi se v sistemu administrativnega nagrajevanja laže dokopali do nezaluzenih plač na račun pridnosti drugih.

Iz dosedanjih priprav za izdelavo tarifnih pravilnikov vzemamo stališče rudniškega političnega akta, da ne bi nasploh povečali tarifnih postavk, ampak popravili samo neskladnosti. Hkrati s tem pa je bila poudarjena potreba, da se usmeri vsa pozornost v iskanje najprimernejših oblik nagrajevanja po učinku. Med drugim je v študiju tudi etično akordiranje oziroma premerjanje, ki bi zajelo delovno skupino od kopača do vozača in drugih. Delovni kolektiv »Metalije« je z akordom zajel vsa delovna mesta neposredno v proizvodnji. V zvezi s akordom se izračunavajo tudi premije mojstrov, kar je vsekakor bolj stimulativno, kakor pa če bi jih premirali v odvisnosti od dosežene proizvodnje podjetja. Nasprotno pa v Cementarni merijo učinek vseh članov delovnega kolektiva v odnosu na proizvodnjo cellega podjetja, kar po mnenju občinskega sindikalnega sveta ni dovolj stimulativno za vsakega posameznika.

Dvorana z elektronskimi napravami za statistično službo

NA GORIŠKEM ŽE ORJEJO IN SEJEJO

Izredno lepo sončno vreme brez burje, stalne zimske spremembe, je letos omogočilo, da so že februarja nabrekli popki mandljevec, ki sedaj že tedni dni na Goriškem v prisrčnih legah bohotno cvetijo. Kmetje izkoriščajo lepe dneve in hite s prvimi pomladanskimi deli in setvijo. Vseposvodi v okolici Gorice brnijo traktorji in se širijo klici »ohje« nad volli in konji, ki vlečejo plug. Zemlja dehti po sveže preoranem. Na Goriškem Krasu na primer zaključujejo setev jarega ječmena. V okolici Gorice in Sempetra hitijo s setvijo zgodnjih povrtnin. Ponekod pa so že posadili tudi rani grah in krompir. Želijo si le blagodejnejša dežja, ki ga že mesec dni ni bilo, da bi seme vzkalo in bogato obrodilo. — Naš posnetek kaže vejo bohotno cvetočega mandljevec in lepo prepletkano kmetijsko hišo v Solkanski četrti Nove Gorice. Na pohodu turistično oljčepalvena društva imajo ljudje teh krajev vedno več smisla in veselja tudi za lepši zunanji izgled. (Foto: Perat)

ELEKTRONSKI CENTER

Velika pridobitev naše statistične službe

Lanskega decembra je zvezni izvršni svet odobril kredit 1.815.000 dolarjev za nakup elektronskega centra za obdelavo statističnih podatkov. Zvezni zavod za statistiko, kjer bo ta center, je sredi februarja že podpisal pogodbo, po kateri bo tvrdka »IBM« iz New Yorka priskrbelo opremo za ta center do junija prihodnjega leta. Lahko pričakujemo, da bo začel ta naš prvi elektronski center delati nekako v avgustu 1960. leta.

naše statistične službe je zares velika. Koristi pa, ki jih bo imela od elektronskega centra naša državna uprava, nam vseeno dovoljujejo sklep, da je ta investicija rentabilna. Elektronski center bo namreč opravil delo, ki bi sicer zahtevalo 6000 oseb. Moramo pa takoj poudariti, da bo ta center po vsej meri obdelavo statističnih podatkov, ne pa ne bo more posejati priprave letnih Razne podatke bodo morali statistiki zbirati še naprej, kot so jih delali, potem pa jih bodo v statističnem centru zares lahko zelo hitro obdelali.

kakor bo natančnejša, saj so možnosti napak tako rekoč izključene. Število uslužbenec v statističnih službah se zaradi uvedbe elektronskega centra sicer ne bo zmanjšalo, vsekakor pa se bo način njihovega dela zelo spremenil. Jasno je, da bo centralna obdelava podatkov v elektronskem centru glede marsičesa zadovoljila tudi potrebe republik in okrajnih statističnih zavodov. Da bi bile olajšane posebne republiške statistične naloge, bo imel vsak republiški zavod za statistiko posebno skupino za izdelavo programov za delo elektronskega centra. Tak program bi na pr. pripravil v Ljubljani, obdelavo statističnih podatkov pa bi potem opravil v zveznem statističnem zavodu oz. v njegovem elektronskem centru. Osebe za delo v novem elektronskem centru so v glavnem zvezni zavod za statistiko s pomočjo ameriške tvrdke, od katere bomo kupili opremo za ta center.

S ČIM ŠKROPIMO SADNO DREVJE

Za zimsko škropljenje sadnega drevja so letos na razpolago razna kemična sredstva, ki jih uporabljamo v siledih koncentracijah:

- Rumesan olje (Pinus - Rače) v 3% koncentraciji; ali
- Rumesan pasta (Pinus - Rače) v 1-2% koncentraciji; ali
- Kreozan pasta (Zorka - Sabac) v 2% koncentraciji; ali
- Dinocan (Zorka - Sabac) v 1,5-2% koncentraciji; ali
- Zuto olje (Chromos - Zagreb) v 2% koncentraciji.

Vse to so tzv. »rumeni pripravki«, ki jih uporabljamo kot zimsko škropljenje sadnega drevja in razredčene z vodo v predpisanih koncentracijah.

S temi pripravki lahko škropimo jablane in hruške v navedenih koncentracijah vse do napenjanja brstov, dočim je treba za škropljenje koščičarjev, posebno brskov, ob koncu zime, ko so brsti na ta škropliva že bolj občutljivi, njihovo koncentracijo znižati, tako da uporabljamo:

- Rumesan pasto ter kreozan le v 1% jakosti. Ostali rumeni pripravki so za koščičarje manj nevarni, vendar s škropljenjem brskov ne smemo predolgo odlašati, da ne osmordimo brstov.

Če so brskove okužene po listni koldravosti in luknjavosti se priporoča zimsko škropljenje do konca februarja s kombiniranim škroplivom oziroma z mešanico 2,5-3% borbojske broze in 1% rumesanom ali kreozanom. — S temi škroplivi uničimo ameriškega in druge kaparje, jajčeca listnih žuželk, zimskih pedicev, gobarja, ličinke moljev, mah lišaje itd. — Za poseben uspeh zatiranja jabolčne cvetočera priporočamo zgodnje spomladansko škropljenje, nekako sredi marca meseca z zgodnjim navedenim rumenim pripravkom z dodatkom 1% pantakona ali 0,2% lindana oziroma 0,05% lindapina.

Proti rdečemu pajku, ki se po naših sadnih nasadih vedno bolj širi pa žal nima zadena zimsko škropliva nimajo zadostnega učinka na njegova zimska jajčeca. Zato je treba povsod tam, kjer je rdeči pajek razširen obvezno izvajati tudi poletna škropljenja s sredstvi, ki zanesljivo uničijo rdečega pajka.

Ker so vsi »rumeni pripravki« strupeni za ljudi in živali, moramo z njimi previdno ravnati. Škropilci morajo nositi primerno zaščitno obleko, zaščititi pa je tudi obraz, da veter ne more zanašati škropliva v nos in usta, kar je najnevarnejše dvihalnice škropljenec rose. Med delom se ne sme kaditi, ne jesti ali piti. Zamazanih razpršilnikov se ne sme izločati z ust.

Poleg navedenih škropliv imamo na razpolago tudi zelo primerno in učinkovito sredstvo — Zvepleno brozgo (izdelek Pinus - Rače) ki jo uporabljamo za škropljenje tako jablan in hrusk kot koščičarjev v 10-15% koncentraciji t. j. 10-15 litrov temeljne sveže plienoapne broze na 90 oziroma 85 litrov vode. — Zvepleno apno brozgo uporabljamo predvsem tam, kjer smo več let zaporedoma škropili le z »rumenimi pripravki«.

Sadjarji, temeljito zimsko škropljenje je še vedno najvažnejše za zatiranje ameriškega kaparja in mnogih drugih nevarnih zajedavcev sadnega drevja, zato izkoristite vse lepe zimske dneve, da to delo opravite pravočasno in temeljito.

Hitrost dela našega novega elektronskega centra bo najbolje ponazorilo nekaj primerov iz dosedanjega dela pri obdelavi statističnih podatkov. Za obdelavo popisa našega prebivalstva 1953. leta smo potrebovali s tako imenovanim klasičnimi stroji več kot tri leta; elektronski center pa bi takšen popis obdelal v nekaj mesecih, razen tega pa bi izdal še razne publikacije o njem. Statistična obdelava plač v gospodarstvu je trajala z dosedanjimi stroji, ki jih ima Zvezni zavod za statistiko, 7 do 10 dni, v elektronskem centru pa bi trajala samo nekaj minut.

Elektronski center (ki ima 15 strojev) lahko v eni sekundi sešteje 8000 petstevilstnih števil, v enakem času opravi 1250 množenj, medtem ko je pri deljenju razmeroma »počasen«, saj lahko razdeli v sekundi »samo« nekaj več kot 200 števil. Te izredne hitrosti omogočajo, da elektronski center lahko daje tudi podrobne statistične tabele za potrebe naših komun. Sploh je v načrtu, da bo dal elektronski center pri obdelavi raznih podatkov najprej statistične tabele za občine, šele potem pa za okraje, republike in zveze. Računajo, da bodo imele posamezne občine že deset dni po kakem velikem popisu prve podatke popisa.

To bo mogoče zato, ker poseben stroj v elektronskem centru — tako imenovani hitri tiskalec — odtiskuje popolne tabele ali pa razna besedila s hitrostjo 250 vrstic v minuti (v vsaki vrstici do 120 znakov). Največja letna zmogljivost

TRG

Kmetijskim pridelki

V preskrbi z zelenjavo se stanje ni izboljšalo. V potrošnih sredstvih je založenost trga slaba s solato, cvetočo in radikom primanjkuje pa tudi krompirja. Preskrba s čebulo bo urejena v marcu z uvozom. Uvoz fižola se realizira te dni. Preskrba z govedinjami in drugimi vrstami mesa je bila v redu. Pri odkupu telet in prašičev v glavnem še ni motenj.

Okraj	Cena pri KZ	Cena na drob	Cena na drob
KROMPIR:			
Ljubljana	14	17	15
Maribor	20	19	
Kranj	13	17	15
N. mesto	13	14	
N. Gorica	13	18	
FIZOL MESANI:			
Ljubljana	70	95	53
Maribor	48	60	56
Kranj	75	75	55
FIZOL ENOBARVNI:			
Maribor	58	70	58
Kranj	107	107	75
N. mesto	70	70	
N. Gorica	75	65	
ZELJE SVEŽE:			
Ljubljana	78	68	
Maribor	50	50	
Kranj	85	85	
CEBULA:			
Ljubljana	55	60	52
Maribor	75	75	60
N. mesto	80	80	
N. Gorica	65	65	
CVETACA:			
Ljubljana	105	105	
Maribor	120	120	
Kranj	110	110	85
N. mesto	105	105	
N. Gorica	96	96	
JABOLKA:			
Ljubljana	35	46	40
Maribor	45	38	35
Kranj	28	40	32
N. mesto	26	40	33
GROZDJE:			
Ljubljana	160	134	
OREHI:			
Ljubljana	95	140	115
Maribor	95	120	110
Kranj	93	140	128
N. Gorica	90	105	
JAJCA:			
Ljubljana	14	18	
Maribor	15	14	
Kranj	15	18	
N. mesto	13	14	
N. Gorica	16	19	
MLEKO:			
Ljubljana	27	31	
Kranj	24,50	35	
N. mesto	25	32	
N. Gorica	26	32	
SOLATA:			
Kranj	160	140	
N. mesto	200	200	
GOVEDO SRED. KVILITETE:			
Ljubljana	112	270	
Maribor	115	260	
Kranj	105	270	
N. mesto	105	270	
N. Gorica	115	270	
TELETA:			
Ljubljana	290	370	
Maribor	295	340	
Kranj	315	340	
N. mesto	290	340	
N. Gorica	295	340	
PRAŠICE:			
Ljubljana	180	350	
Maribor	220	360	
Kranj	220	350	
N. mesto	220	360	
N. Gorica	290	350	

PISMA uredništvu

Več nadzorsiva nad šolsko mladino

Kot prostovetni delavec se dnevno vozim z vlakom na relaciji Maribor-Cakovce. Tako sem pogosto očividec raznih grobih izpadov mladih ljudi na vlaku, med katere nedvomno spada tudi naslednji:

Uprava Državnih železnic Maribor je odstopila čakalnico prvega razreda dijakom, ki čakajo na odhod vlaka po eno ali celo več ur. V tej čakalnici lahko pišejo domače naloge in se učijo, vendar samo tisti dijaki, ki jim sola izda potrdilo, da se zares vozijo. Na osnovi tega pa dobi vsak dijak dovolilnico za vstop v čakalnico.

Nekoga dne sem opazoval skozi steklena vrata čakalnice dijak, ki so marljivo pisali naloge. Pozornost pa so mi vzbudili trije dijaki, ki so povzročili velik nemir. Tedaj je vstopil v čakalnico dežurni železničar in fantom dejal, naj pokažejo dovoljenja za vstop v čakalnico. Morda uslužbenec ne bi bili sumljivi, da ni takoj opazil na mizi nove igralne karte, na njih pa denar. Železničar jih je pozval k blagajni. Dva od omenjenih dijakov sta mirno sledila, kjer sta plačala vsak po 50 din kazni, a tretji, ki se je menda šel za junaka, se je odločno postavil po robu in kričal nad uslužbenecem. Vročekrvneža so obvladali šele s pomočjo miličnika.

To je samo eden od neštetihih prizorov, ki pa so skoraj na dnevnem redu na vlakih, s katerimi se vozi mladina iz šole domov.

Morda bi kazalo uvesti neke vrste nadzorstvo tudi nad temi dijaki, ki se vozijo, saj taki mečejo senco tudi na dostojno mladino.

O. K., Maribor

To je tovarištvu!

Dne 24. februarja letos sem se okoli 18.30 vračal domov v Smarje pri Jelšah. Na poti me je dohitel osebnih avtomobil reg. št. S-4501, v katerem sta se vozila dva moška. Dvignil sem roko, kakor je voznik omenjenega avtomobila ustavil vozilo in me na mojo prošnjo prijazno povabil, naj se vsemdem v avtomobil. Tako mi je bila prihranjena hoja v 11 km oddaljene Smarje pri Jelšah.

Med vožnjo smo dohiteli nekoga ženo z otrokom. Tudi ona je opozorila nase voznika, da bi ustavil. Voznik je vozilo takoj ustavil in ženo vprašal česa želi. Ta mu je potožila, da je fantek padel in si zlomil roko, ter prosila, naj ju odpelje k zdravniku v Smarje. Tu pa ni bilo doma nobenega obeh zdravnikov, in se je voznik zato materi ponudil, da bo dečka odpeljal v celjsko bolnišnico.

S tem človekoljubnim dejanjem je voznik omogočil presrečenemu otroku hiter prevoz v bolnišnico, materi pa olajšal skrb. Po drugi strani pa je prihranil vožnjo rešilnemu avtomobilu, ki ga je morda drugod prav tako težko pričakoval kdo od bolnikov.

Varujmo gozdove pred požari

Požari, ogrožena smrt naših gozdov, nam povzročajo vsako leto več milijonsko škodo. Vsa prizadevanja in ukrepi pomagajo bore malo. Sicer se vsako leto nekoliko zmanjša število gozdnih požarov in s tem tudi škoda, vendar lahko trdimo, da glede tega še nismo dosegli največje varnosti. Lani smo zabeležili 61 gozdnih požarov, ki so povzročili okrog 7 milijonov dinarjske škode. Kdo je lani povzročil gozdne požare?

V 20 primerih ali 33 odstotkih iskra lokomotive.

33,5 odstotka požarov je povzročil človek (lastniki gozdov, letoviščarji, nabiralci gozdnih sadežev, solarji, vojaki itd.).

V 20 primerih (33,5 odstotka požarov) so povzročili požar neznan storilec, verjetno letoviščarji, kakim malomarneži, morda strela in podobno.

Gozdovi ob železniških proгах so torej v nevarnosti pred iskro lokomotive. Železniški organi so sicer ukrenili vse potrebno, da bi z iskrolomnimi napravami in mrežami na lokomotivskih dimnikih omejili izžigavanje iskric. Te naprave so se zkazale za pomanjkljive. To je ugotovila mešana komisija 10. in 11. februarja. Tedaj je preizkušala iskrolovno napravo, ki

Varujmo gozdove pred požari

je izpopolnil železniški strokovnjak Gale iz ljubljanske Kurilnice, in pa zelo učinkovito iskrolovno napravo tipa giesel, iznajdba univ. prof. dr. ing. Giesla z Dunaja. Galetov tip je preprost in cenesej. Gieslov pa skoraj popoln, toda stanje brez montiranja poltraj milijon dinarjev. Tako kaže, da bodo s prizadevanjem Direkcije jugoslovanskih železnic in Ljubljani staro, doslej neučinkovito napravo zelo izboljšali. Lahko računamo, da bodo lokomotive za naprej povzročale manj požarov.

Kaj pa človek? Treba mu bo vzgojiti boljše občutje kot odgovornosti do naših gozdov. Lastniki gozdov pri spomladanskem trebljenju travnikov zelo radi neti jojenj na gozdni meji. Ob suhem vremenu prenese najmanjša sapa iskric v gozd. Letoviščarji, nabiralci gozdnih sadežev, solarji in pastirji zelo brezbrizno pušajo ogenj, ne da bi ga pogasili, in ta se po njihovem odhodu lahko razširi v velik požar.

Letos je nevarnost gozdnih požarov zelo velika. Ni treba posebej omenjati Krasa, kjer so požari vsako leto zelo pogostni že v začetku februarja. Enako velja za vse kraje, kjer ni snega. Brez snega smo pa letos tudi v notranjosti Slovenije in na območju OLO Ljubljana je gorlo pred dobrim tednom strikralo. V bližini Litiše je gorlo okrog 40 ha gozda. Ta požar je zanetil iskra lokomotive, prišpavalo je pa izredno visoko vreme. Požar je gasilo okoli 250 ljudi in škoda je zelo velika.

Skratka, gozdni požari so se začeli letos v notranjosti Slovenije zelo zgodaj. V Ljubljani skratka okraju je bil lani en požar konec marca, dvanaest pa aprila maja, junija in julija. Zato moramo zelo posebno paziti na vso nevarnost, ki utegnejo začetni požar v gozdu. Predvsem moramo opozoriti na izredno veliko nevarnost ob železniških proгах. Tam se morajo takoj lotiti dela vse ekipe, ki jih sestavljajo okrajni gozdarski organi, železniški organi in organi notranjega odseka, da bodo z ustreznimi ukrepi pravočasno preprečili nevarnost požarov. Te ekipe morajo organizirati stalno opazovalno, obveščevalno in alarmno službo. Hkrati morajo pravočasno poučiti prebivalstvo o obveznem sodelovanju pri gašenju gozdnih požarov. Poudarimo naj, da bodo uprave za gozdarstvo pri OLO nujno ukrepale, da bi poostrele in okrepile požarno varnostno službo, saj imajo za to popolno podlago. Uradnem listu LRS 21-129/49, v tem Uradnem listu je namreč navodilo za varnost in nadzorstvo posebno ogroženih gozdov in vseh gozdov ob suhi. Navodila določajo ukrepe za večje varstvo gozdov pred požari, pouk prebivalstva o varstvu gozdov pred požari, stalno pripravljeno (razen opazovalne in obveščevalne službe je treba srbeti za potrebno gasilno orodje, določiti zbirališče in odhod na požarišče), taktiko gašenja, strazarsko službo po končanem požaru in ugotavljanje vzrokov požara.

Izredno pomembno je ugotoviti pravi vzrok požara in krivca strogo kaznovati. Zadnja leta so pogostejši povzročitelji gozdnih požarov motorizirani izletniki. Gozdarski organi in organi notranjega odseka, da bodo z ustreznimi ukrepi pravočasno preprečili nevarnost požarov. Te ekipe morajo organizirati stalno opazovalno, obveščevalno in alarmno službo. Hkrati morajo pravočasno poučiti prebivalstvo o obveznem sodelovanju pri gašenju gozdnih požarov. Poudarimo naj, da bodo uprave za gozdarstvo pri OLO nujno ukrepale, da bi poostrele in okrepile požarno varnostno službo, saj imajo za to popolno podlago.

Ing. M. S.

Barometer dobre knjige

Dopoldanske ure minule ne delje so izrabili udeleženci razširjene seje glavnega odbora Prešernove družbe za temeljit pogovor o njenih poteh. Tajnik Srečko Dimec je prebral letno poročilo, ki je vzbudilo živahno razpravo.

Na policah širom po Slovenskem so se znašla literarna dela Bevka, Kosmaja, Kranjca, Potrca, Seliskarja, Zupančiča, Bratka, Zormanca, Ingoliča in Ribiča — izdana v zbirkah Prešernove družbe. Zraven so bili prevedli Balzaca, Čopiča,

mladinske literature najbolj ugajala »Kala«, vseh jim je bil tudi »Deček z dvema imenoma«. In knjiga »Velika gala predstava«. Od pripovednih del za odrasle so izstopili »Macesni nad dolino«, »Zločin«, »Sini«, »Iskra pod pepelom«, »Mrtvo morje« in druga dela. Seveda je bralce pridobila prevod »Doživljajev Nikoleine Bursata«, »El Verdugo«, »Čudoviti prah«, »Hoja za temo«.

Ljudje se radi naročajo na Obzornik, zdaj, ko ima spreminjeno podobo: iz literarne družinske revije je postal magazin. Najbolj razširjen je v kranjskem in ljubljanskem okraju, najmanj ga bero v mursko-sorbskem in novomeškem. Znan je namen žepne knjižne zbirke »Ljudska knjiga«: cenenost, množičnost, izpolnitve želje po takih leposlovnih in drugačnih delih, ki so pisana za oddih, pa niso »brez soli«, temveč večkrat še posebej primerno odkrijejo kraje in ljudi.

Je neka stvar, ki kljub temu vzbuja skrb, Res je namreč, da barometer članstva Prešernove družbe kljub najboljšim nameram in prizadevanjem stalno pada. Kje se skrivajo vzroki?

Pravdom v spoznanju, da uspeh vedno zavisi od kvalitete zbirke. »Dobro blago se samo hvali« je resnica, morda močnejša od vseh vrst propagandne. In še: poverljiva mreža naj bi bila kar najširša.

Kar zadeva poverljive mreže, to in poverjenike: Izpolniti bo treba obširne vrzeli na pode-

želju in tudi po sindikalnih področjih. Napak je namreč mnenje, naj sežejo zbirke in vse druge izdaje Prešernove družbe le na podeželje. Delavski razred predstavlja danes pri nas glavnega odjemalca literature.

Vloga občinskih odborov Prešernove družbe je še vedno nepriznana. Zaenkrat je od 92 vzpostavljenih res aktivnih le 20 in nekaj več. Toda občinska poverljivost so neprecenljive vrednosti. Čas bi bil, da se zanje zavzamejo vse organizacije.

Se o predlogih, ki so bili osvojeni v drugem planu: izbrani je stalni urednik knjižnih zbir-

— pisatelj Miško Kranjec. V čast 40. letnici KPJ bo sprožena akcija za pridobitev novih bralcev. Prišle bodo legitimacije za stalne naročnike. Med ljudmi je želja po izdajanju naših klasičnikov, toda v privlačni in ceneni obliki. Tudi naj bi izdali čimveč potopisnih del. Koledar bo v prihodnje izhajal boljše opremljen, z omejenim leposlovnim delom, tako da bo v prvi vrsti praktični priročnik za vsa. kogar. Ugodni bodo predlogi poverjenikov, naj bi izhajal v stalni zbirki romanov v nadaljevanjih, revija »Obzornik« pa bo razširila svoje strani z ugankami, skrim kotičkom, križankami in podobno. —mgh—

Kaleba in Duana. Med poljudno znanstvenimi avtorji, s katerimi je družba seznanila svoje bralece, se kažejo knjige Polence, Šilaha, Zeila, Grumove, Čopiča, Dominika, Avčiča, Kokoleta in Reje.

Anketa, ki jo je poslalo več kot 300 poverjenikov, je razkrila: da je ljudem od izdane

Mire Cetina: »Sivilje« (1958)

DVOJICA V JAKOPIČEVEM PAVILJONU

Želja in odpoved

V Jakopičevem paviljonu sta se na prehodu v pomlad predstavila jantosti z zaključeno razkazno dva mlajša slovenska slikarja Mire Cetina in Marko Suštaršič. In vendar je občutek, ki vlada ob njenem gostovanju v paviljonu, vsaj na polovico dokaj star in mračen.

Cetina se je rodila leta 1922. in Suštaršič celo leta 1927., pri čemer sta oba dokončala akademijo likovnih umetnosti v Ljubljani. Prvič sta razstavljala v okviru skupine »53« pred petimi leti, sicer sta pa z uspehom sodelovala osebno ali v skupinskih razstavah že marsikje po Jugoslaviji in tujini. Sedanja razstava v Ljubljani, za katero sta izbrala vsak po 16 olj, prav tako govori o resnih prizadevanjih obeh avtorjev biti svobodni in njeni delatnosti, saj so razstavljene slike nastale v glavnem v zadnjih dveh letih. Vendar pa njun opus še ni do konca prečiščen in s tem tudi še ne prepričuje v celoti.

Morda velja to še posebej za Mira Cetino, ki je sicer naredil lep napredek in ki bo gledalca na prvi pogled gotovo bolj pritegnil kot sosednji Suštaršič. Njegove podobe so svetle, barvite, žive in učasih že skoraj dekorativne, zato pa so morda premalo enotne v svoji celotni kompoziciji in doslednem izrazu. Kot Suštaršič, se tudi Cetina nagiba k neki nadstvarnosti. Toda ko izhaja pri tem iz stvarnega okolja, se ne izgubi v abstraktnosti, da ji posveti skoraj preveč pozornosti, uplahnje pa mu tista prizorja, ki mu je bila verjetno primarna. Pač — delno mu uspelo oživila to osnovno za-

misel poudarjeni barvni elementi, ki ga zasledimo v mnogih njegovih oljih, pa bodisi da gre za velika bela blaga pri Siviljih ali male bele ploskve pri Prijateljicah, za rdečo ograjo pri Mesečniku ali celo za župortane vijuge otroških toboganov.

Pri svojem ustvarjanju je očitno lahkoten, dovzeten za likovno konverzacijo, iščeč pestrino in aktualne motive, sonce in luna; tako ga hitro in lahko dojemajo tudi gledalci, samo da si ob koncu niso povsem na čistem, v čem je bila pravzaprav osnovna avtorjeva — želja.

Toda medtem ko pri Cetinu gre za mnoge želje, pri Suštaršiču obratno prevladuje odpoved. Nenavadno temačen, skoraj bi rekli pust in rahlo nerazumljivo je v svojih že v mladosti ostarelih platnih, vsaj če gledamo njegov celoten izbor slik, ki pa so morda spet prav zaradi tega ubrano enotne in zaključene. Hkrati pa je res, da je kljub psihičnemu odporu, s katerim se Suštaršičev slikarji bližajo, marsikatera podoba lepo in globoko umetniško delo, ki nas konec koncev le osvobodi in ostane v spominu. Čeprav morda tudi zdaj z rahlo nejevoljo in rahlim vprašanjem.

Morda je v tem avtorju res še tu in tam odsev drugih tujih surrealistov ali zlasti njegovega domačega učitelja, Ga brielja Stupice. Pa vendar je veliko tega, kar Suštaršič delno ustvarja, že povsem njegovo. Vzemimo samo ono njegovo tako strašno otožno piščobno družino rdečkasto peščene in rjavkasto črne barve, ki se pojavljata skoraj do-

sledno na vseh njegovih platnih in ki ju komaj kdaj prebudi iz monotonega obupa živordeči cinobere stola ali vsočena golota človeškega telesa. Okolje in anatomski detajli so mu pri tem malo važni. Podobno živi človek na črni mizi, v rdeči hiši, v interjerju ali na morski obali. Gre pač za predvsem navznotraj obrnjen pogled, za krajino duševnosti.

In vendar trka na okno paviljona tako lepa pomlad, bp

Turneja »Kola« po Severni Afriki

Znani srbski ansambel ljudskih plesov in pesmi »Kola« se je pet tednov mudil na gostovanju po Severni Afriki. V Maroku je priredil 19 koncertov, in sicer v Casablanci, Marakešu in Tangerju ter Rabatu, kjer je posebej nastopil za delavsko mladino. V Tunisu so člani ansambla nastopili sedemkrat. Tu so se srečali tudi s člani alžirskega narodnega gledališča, ki so pred časom gostovali v Jugoslaviji.

Fivakinja beogradskega gledališča Branke Stanić v barokovem »Čudežnem mandarinu«

JUGOSLOVANSKI BALET

no Mlakar, Dimitrije Parlič, Oskar Haršo in Nenad Lhotka, ustvarila neka sinteza moderne evropskega izraza in nekega jugoslovanskega plesnega stila.

Po prikazu zgodovinskega začetka jugoslovanskega baleta, ki je bil leta 1892 s pro uprizoritvijo v Hrvatskem narodnem kazališču, podaja zbornik po vrsti opis glavnih jugoslovanskih baletnih skupin, pri čemer se zlasti obširno ustavlja pri beograskem baletu, nekoliko manj pri zagrebškem in še nekoliko krajše pri ljubljanskem in skopljanskem, ob koncu pa daje še pregled baletne dejavnosti v ostalih jugoslovanskih večjih krajih, kot Splitu, Reki, Osijeku, Mariboru in Novem Sadu. Čeprav je seveda težko v tako kratki obliki zajeti vse težnje in stvaritve posameznih baletov na naših odrih, se vendar vidijo tudi iz tega glavne značilnosti naših večjih baletov: morda večja klasično in zunanje razgibana smer beogradskega baleta, nekoliko bolj asketsko koncertno-moderna zasnovata zagrebškega in ekspresionistično-klasičistična nota ljubljanske-

morda zaradi svoje časovne omejenosti ne bi bil niti toliko potreben, zlasti ker se omejuje zgolj na beogradske in zagrebške balet.

Kljub tem ali onim pripombam pa bo gotovo tudi ta publikacija prispevala k boljšemu razumevanju naše kulture v tujini, čemur služijo tudi druge publikacije »Jugoslavije« oziroma komisije za kulturne stike z inozemstvom. Med deli, ki bodo izšla v prihodnje, so tudi zborniki o jugoslovanski glasbi, monografija Beograda in prikaz Jugoslavije v umetniški fotografiji. bp

Anouilh v Drami

Umetniško vodstvo Drame SNG v Ljubljani se je odločilo, da bo namesto prvotno predvidenega Sartra uprizorilo v svojem letošnjem repertoarju Anouilho komedijo Osmif. Delo bo režiral France Jamnik, na program pa bi prišlo po premierah Kozakove Punčke in Shakespearovega Henrika V. kot predzadnja letošnja premiera vzporedno s Fischerjevimi Prostim dnevom.

ga. Vsekakor pa nudi gradivo dovolj prvih, okvirnih informacij, tako da si lahko tujece ustvari neko predstavo, bodisi o naših baletnih skupinah in solah, bodisi o posameznih predstavah ali samih plesalcih. Ze če bi šteli samo po slikovni opremi, bi prišli do sklepa, da so naši najbolj uspešni baletni Bartokovi »Čudežni mandarin«. Lhotkin »Vrag na vasi«, Baranovičev »Lectovo srce«, Kitajška pravljica«, Hrističeva »Ohridska legenda« ter Vivaldijev »Baletni koncert«, med plesalkami pa kot prva Dušana Sifnios. Kratek pozetek časopisnih kritik v inozemstvu

Sklepi Zdrženja zgozložniških podjetij Jugoslavije

V Beogradu je bil plenum Zdrženja založniških podjetij in organizacij Jugoslavije. Sklenili so, da bodo zahtevali od pristojnih organov, naj se popust za določanje obrestne mere na takolimenovano čisto založniško dejavnost razširijo tudi na področje knjigarn, tiskarn in knigoveznic. Na ta način bi se zboljšala maloprodajna mreža, ki se je v zadnjih letih zaradi nezadostnih sredstev zelo slabo razvijala.

V razpravi so predlagali povečanje kupne moči čitalnic in knjižnic, ki niso mogle redno nakupovati novih knjig.

Razpravljali so tudi o predlogu kategorizacije založniških podjetij zaradi določanja minimalnih osebnih dohodkov. Sklenili so, naj upravni odbor ponovno pregleda in po potrebi izpremeni nekatere točke tarifnega sporazuma za založniška podjetja.

Naslednja letna skupščina Zdrženja bo v Crni gori.

Zgodovina Srbije

Zgodovinski inštitut Srbske akademije znanostj že dalj čača obdeluje zgodovino Srbije v obdobju med leti 1903 in 1918. Celotno delo bo obsegalo 16 do 18 zvezkov in bo končano do leta 1963. Prva knjiga pa bo izšla že letos. To bo doslej najizbrnejši in najbolj objektivni prikaz enega najbolj zanimivih in pomembnih razdobji Srbije kot samostojne države. Delo bo kompleksno in zaokroženo zalemalo materialne, ekonomske in kulturne elemente razvoja srbske družbe, še posebno pozornost pa bo posvečena razvoju nacionalne politične miselnosti, pri čemer se Zgodovina seveda ne bo omejevala samo na Srbijo, temveč bo obravnavala osvobodilna prizadevanja vseh jugoslovanskih narodov. Pri realizaciji te obsežne historioografske zamisli sodeluje cela vrsta znanih strokovnjakov.

Pravkar izšlo

NOVA PESNIŠKA ZBIRKA SASA VEGRI; MESEČNI KONJ

Pesniška zbirka »Mesečni konj«, ki jo je kot osmi zvezek zbirke »Feniks« izdala Cankarjeva založba, nam prvič v knjižni obliki predstavlja avtorice iz mlade generacije naših pesnikov. Čeprav se je Sasa Vegri šele v zadnjih letih začela oglašati na straneh naših literarnih revij, se nam s svojo samostojno zbirko nikakor ni predstavila preuranjeno. Pokazala se nam je na zanimivi stopnji svojega ustvarjalnega razvoja, ki kot dovolj samostojna pesniška osebnost s svojim izpovednim darom, ki je v mehkini, tirinčni razpoložljivosti tonih se posebej privlačen. Močnih poučkov in barv na svoji pesniški paleti še ni razvila, a jih niti ne pogrešamo. Prevzame nas prav drobnost, pacelnost in miniaturnost njenih iskreno občutenih in v lepih, samosvojiht metatoran izpovedanih doživljajih in meditaciji. Njen prvi knjižni nastop pomeni lepo uveljavljanje in bo pri spremljevalcu naše moderne poezije gotovo toplo sprejet.

UMETNIKOV PORTRET JURIJ OLESA; ZAVIST

Prevod osrednjega teksta ruskega pisatelja Jurija Oleša »Zavist«, ki ga je izšla izdala založba Cankarjeva, nam ne dudi le enega najbolj zanimivih sovjetskih pripovednih tekstov iz prvega poevnovalskega obdobja, temveč zaokroženo podobo njegovega ustvarjanja. Izpopolnjujejo jo »Zavist« do dane novele (»Zavist«, »Vraga«, »Zemlja v prečevanju«, »Ljotipa«, »Zlati kralj«, »Človeško gradivo«, »Češnjeva rožica« in »V svedu«), se bolj značimo pa dostavka s mednarodnemu delu, v katerem sta objavljena Olesovi esej »Literarna tendenca« in njegov pogovorni govor, pravzaprav zagovor svoje umetniške smeri na prvem svetovnjem kongresu pesnikov leta 1952. Kravajate Olesu nepovratno je napisal tudi izpovedno spreminno besedo, rodovna dimesna in njegovega dela, ki nam jo daje ta knjiga, in se zanimiva, temveč tudi umetniško dragocena. Najpove vrednot je vsekakor dejica, da Oles »Zavist«, je v čudovitem pesniškem stilu napisane izpovedi o času in ljudeh, razpeln med starim in novim, med večravnostjo in javnostjo, med stvarjo, naravo in duševnostjo. Za to, ki so ga sovjetski pisatelji radi imenovali uporabljan, je Oles zgoštil in pogotoni orog čutenega ter emocionalnega vrmenenja. S to perspektivo je posavil svoje delo na posebno, ugledno mesto, ki ga kasnejši ugovori sovjetske literarne kritike niso mogli omajati.

BOLGARSKI OSTRZEK ELIN KALIN; JAN DIOGAN

Z živahno, veselo domisljivo najpunaso mladinsko knjigo bolgarskega pisatelja Eline Kalin »Jan Diogan« lahko primerjamo s Cankarjevimi Osmifom, čeprav je Jan Diogan veliko manj pravilna in literarna oseba, oltok iz današnjega časa, iz sosednje ulice. Okrog njega pa vrti prav tako pooben literarni svet presneceni, acnavadnosti, nevezčnosti in privlačnosti, kot je svet Osmif. Tudi moralna poanta je sorodna, sorodna pa je tudi lahkonost in prisrčnost, s katero jo Kalin vodi naše mlade bralece po začaranem kraljestvu, kjer se srečujejo vsi močeri pravilnih motivi in junaki, pozneje pa še po samem mesecu, kamor se je namenu času, teniki in zanimanju otrok primerno napoli naslovni junak. V prevodu Atozilja Bolharja in z zivanimi ilustracijami Janeza Vidica je to prikupno bolgarsko mladinsko delo izdala mariborska založba Oozorja.

SLIKARJEVA PUT ARCHIBALD JOSEPH CRONIN; KRIZARJEV GROB

Znanega angleškega pisatelja Cronina je Cankarjeva založba v zbirki »Nova ljudska knjižnica« predstavila kot avtorja biogradskega romana o modernem angleškem slikarju Stepeniu Desmondu. Odlike Croninovega lahko tekocega, privlačnega pripovedovanja so namim bralcem že dovolj poznane, da bodo radi segli tudi po njegovem »Križarjevem grobu«, čeprav si lahko že vnaprej predstavljajo, kaj jim bo nudila biografija zgodaj umrlega, šele po smrti priznanega in cenjenega umetnika: trdo s boemsko revščino prezasičeno življenje, razočaranja, nerazumevanje in žalitve po eni strani, po drugi pa vesto predanost poklicu in zvestobo umetniškemu izpovedovanju. Cronin je naslikal vrsto plastičnih figur in živahno sliko umetniškega Pariza v začetku stoletja, v kateri bo bralec srečal marsikatero znano ime. Malce romantike je v njegovem pripovedovanju, prav toliko, da je roman prijeto in nezahtevno, a kvalitetno branje. »Križarjev grob« je prevedla Majda Stanovnik.

V Stražišču pri Kranju gradil »Projekt« iz Kranja vrstne hiše za delavce tovarne »Tiskalina«

Kmalu tr krat večja proizvodnja

Rekonstrukcija tovarne »Fructal« v Ajdovščini bo končana do maja

Ko me je nedavno privedla pot v Ajdovščino, sem po tamkajšnjih gostištih zamaževal iskrali sok, čeprav imajo v tem kraju tovarno »Fructal«, ki te sokove izdeluje. Zaradi tega sem se napotil v tovarno in zvedel, da so od jeseni sem iz-

delali okrog 670 ton raznih naravnih sadnih sokov, od tega nad 300 ton jabolčnika in okrog 250 ton navadnega grozdnega soka. S tem so ob lansoletni obilni letini jabolk in grozja rešili kmete skrbi glede prodaje presežkov sadja za prede-

lavo. Samo jabolko so predelali nad 2200 ton. Največ so jih nakupili v goriskem okraju, precej pa tudi drugod. Razen sadnih sokov izdeluje podjetje tudi paradižnikov koncentrat, marmelado, džeme, konzerviran grah, beluše, stročji fižol in drugo. Tovarna sklepa še sedaj s kmetijskimi združenji in drugimi podjetji za letošnje presežke sadja in zelenjave. Doslej so v »Fructalu« investirali v rekonstrukcijo okrog 70 milijonov dinarjev, potrebovali pa bodo še okrog 50 milijonov. Pravijo, da bodo rekonstrukcije končali do 1. maja letos. Takrat naj bi se v primerjavi z letom 1956 povečala sposobnost predelave za okrog 300 odstotkov. Proizvodnja pa se je povečala precej, inicer v zvezi z rekonstrukcijo tudi doslej. V primerjavi z letom 1956 se je povečala leta 1957 za 52 %, lani pa za 90 %. Po končani rekonstrukciji se bodo tudi delovni pogoji bistveno izboljšali. — Jp

Premalo možnosti za izpopolnjevanje

Z REDNEGA PLENUMA ZVEZE RADIOAMATERJEV SLOVENIJE V CELJU

V mali dvorani Narodnega doma v Celju je bil v nedeljo redni letni plenem Zveze radioamaterjev Slovenije. Na njem so ugotovili, da je v pomanjkanju finančnih in materialnih sredstev treba iskati vzrok, če se radioamaterstvo ne more razvijati v resnično široko in tudi kvalitetno organizacijo za tehnično vzgojo. Nedvomno je s tem povezano premajhno število sposobnih strokovnjakov in dejstvo, da se radioamaterstvo pri nas ukvarja predvsem s spoznavanjem osnovnih pojmov, težko pa sledi pospešenemu razvoju tehnike, predvsem elektronske. V resnici so lahko zadovoljni le začetniki, medtem ko se možnosti za izpopolnjevanje maline. Radioamaterji pogrešajo v svojih vrstah pedagoške delavce in tehnično inteligenco. Sklenjeno je bilo, da se osnuje instruktivni tečaj za radioamaterje, ki se ga bodo udeležili predvsem mladi učitelji z dežele in kmetijski tehniki, saj je pomanjkljiva tehnična izobrazba na podeželju ne bi običajna. Na plenumu je bilo zelo kritično ocenjeno delo zveznega glasila »Radioamater«, ki je

premalno zanimiv. Plenum je želel, da mesečnik ne bi obveljal bralce samo o organizacijskih vprašanjih in jih spoznaval z odkritji, temveč da bi jih s koristnimi zanimivostmi spodbujal k delu in pomagal razvijati domiselnost. Med drugim je bil omenjen zanimiv predlog, o katerem naj bi poseben zakonski predpis dovolil radioamaterjem, da lahko preprečujejo in odpravljajo radijske motnje na svojem področju. Radijska postajanja tega dela ne more izpeljati. Potrebovali bi večje število posebnih ekip, ki jih ne more postaviti. Plenum Zveze radioamaterjev Slovenije je uspel predvsem v analizah ovir, ki ne dovoljujejo tej panogi ljudske vzgoje večjih razmahov. Tig

Električni tisk ga je ubil

Te dni se je smrtno ponesrečil delavec Stanko Kastelic, star 23 let. Dodeljen je bil elektromontarju, da bi mu pomagal pri ožestitvi električnega voda med Presko in Libergo pri Litli. Med delom je odšel monter v vas, medtem ko je pokojnik ostal pri enem izmed postavljenih električnih vodov. Ko se je monter kmalu zatem vračal, je zaslišal vpitje in ko je pogledal proti drugo, je na njem opazil Kastelico. Z lestvijo je prišel do ponesrečenca, ki se je držal za provizorično sidro pri drogu. S silo mu je iztrgal roko s sidra in ga s pomočjo vsehvanov spravil z droga, vendar ga ni mogel več oživiti. Ugotovilo se je, da je povzročil za provizorično sidro, ki je bilo tako nameščeno, da se je lahko z poznanim nagibom dotaknilo bližnjega vodnika, k je bil pod napetostjo. Ponesrečenec ni smel na drog, ki je bil pod napetostjo.

Med spanjem sta se zadušili

Maribor, 2. marca. Sinoči sta se v Zupančičevi ulici 64. na Pobrežju zadušili med spanjem v dimu šestletna Marijana in štiriletna Zlatka Povše. Iz stanovanja se je začel valiti dim, nakar je postalo novotalec gasilce tovarniške gasilske čete iz TAM vdrl v sobo, v kateri je gorelo. Zdravnik je bil takoj na kraju nesreče in je ugotovil smrt. Po mnenju komisije TYZ je požar povzročil lastnik stanovanja in oče obeh otrok, ker je verjetno odvrzel nehoti cigaretni ogorek.

Na Kozjaku blizu Ločnice nad Galjo je večeraj 13-letni šolar pasel kraml in zanetil ogenj. Veter je raznesel iskre po bližnjem gozdu in je kmalu bilo v plamenih 30 ha gozda. Skupaj je gasilo požar okrog 500 gasilcev in pripadnikov JLA.

Davi je prav tako začelo goreti pri posestniku Vinku Ogrizku v Zgornji Brezini pri Poljanah. Zgoraj sta stanovanje in gospodarsko poslopje ter vsa živina, v plamenih je zgorel tudi posestnik Vinko Ogrizek. M. K.

Medtem ko je Počitniška zveza za Kmetijski srednji šol v Mariboru ob ustanovitvi šestmesečni vikljudila 60 članov se je zdaj njihovo število vsaj na 150. Lani so pripravili več izletov in taborjenje, leto pa bodo član organizacije preživljali svoje počitnice v letovišču Kornat. Jz

Za nemoten pouk v šolah

V pujski občini bo treba kljub dosedanjim prizadevanjem poskrbeti še za številne izboljšave sedanjih šolskih poslopij in za graditev novih

Osemletka v Lovrenju na Dravskem polju je v dveh starih stavbah, ki sta neprimerni za pouk. Po mnenju občinskega sveta za prosveto je nesmiselno popravljati sedanje prostore, ker bi le z velikimi sredstvi pridobili samo štiri učilnice brez potrebnih stranskih prostorov. Lovrenje ima sedaj osemletko z 12 oddelki, zato bi bila najboljša rešitev gradnja novega šolskega poslopja. Osemletka v Goriscu ima 555 učencev, ki se šolajo v 14 oddelkih. Imajo štiri učilnice in prvi in dve v drugi stavbi, ki po vseh predpisih ne ustrezajo potrebam šolstva. Te učilnice uporabljajo še za kmetijsko gospodarsko šolo, tečaj Rdečega križa, gospodinjstva tečaje in sestanke vseh organizacij. Druga stavba je stara nad sto let in bodo morali pouk v njej opustiti. V Majšperku imajo za 14

oddelkov na razpolago samo štiri učilnice. Iz bivše pisarne so uredili pomožno učilnico, kjer je pouk skoraj nemogoč. Osemletka Ptuj III nima lastnega poslopja ter gostuje s svojim enajstim oddelki v gimnazijem neprimerno za pouk. Osemletka Ptuj IV na Bregu pripravljajo nadzidavo stavbe, s katero bodo pridobili štiri učilnice, prostor za mlečno kuhinjo, šolsko delavnico in telovadnico. Lastno telovadnico imata samo osemletka v Mladici in osemletka v Cirkuljanah. Večjih popravil so potrebni tudi osnovne šole v Zetalah, Polensku in Trnovski vasi, medtem ko bo v Kozmancih, Ptujih Vitomarcih in Zavrču treba zgraditi nove šole. Sanitarni inšpektorat je lani pregledal vse šole in ugotovil, da je treba v 79 učilnicah na območju bivšpujske občine in večini učilnic novopriključenih krajev namestiti nov parket. Na skoraj polovici šol bo treba izboljšati higijensko-sanitarne naprave. Vrstna učilnica nujno potrebuje novo opremo. Doslej so uredili šole v Cirkovcih, kjer se je v prvem nadstropju začel podirati strop, sanitarni je Vidmu in Markovcih, šol v Dornavi in deloma v Vitomarcih, Desterniku in Trnovski vasi. Na šolah primanjkuje ena četrtina učnih primor. Po šest in več učiteljev manjka v Cirkuljanah, Lovrencu na Dravskem polju in Markovcih. M.

Saleška dolina

Medtem ko je amatersko gledališče velenjske »Svobode« gostovalo v »Othello« v Mežici, se je Velenjancom predstavil moški komorni zbor iz Celjske pod vodstvom prof. Egona Kuneja. Izvajali so program, s katerim so uspešno nastopili v tujni. Velenjanom je nastop nadse ugajal in željo »sl, da bi jih ta zbor še večkrat obiskal.

Da bi izboljšali obrtništvo v občini, predvideva družbeni plan za letošnje ustanovitve več obrtnih lokalov. Tako nameravajo urediti v Velenju obrate za čevljarstvo, krojašstvo in šiviljsko obrt, brivnico in frizerski salon ter servis za popravilo električnih aparatov. Velenjsko podjetje, ki izdeluje gumiran papir, naj bi še letos začelo graditi nove obratne prostore, saj bi tako lahko povečali zmogljivost za 40 odstotkov. Nadalje bo treba izboljšati razmere pri splošnem mehaničnem podjetju. Poskrbeti pa bo treba tudi za večji dotok obrtniškega kadra. Pravijo, da bo letos na razpolago za izboljšanje obrti okrog 23 milijonov. Pri tem so upoštevana sredstva občinskega investicijskega sklada in lastna sredstva gospodarskih organizacij.

Maribor

Za 40-letnico ZKJ in SKOJ bo pionirski odred Ivo Glinšek na tretji osnovni šoli pri Klasični gimnaziji v Mariboru skupno z mladino praznoval svoj odrednopravnik in pripravil svečano akademijo. Po razredih in na pionirskih sestankih pa bodo pripovedovali svoje spomine predvojni komunisti in skojevci, ter borci narodnoosvobodilne vojne. Razen tega bodo učenci obiskali nekatere zgodovinske pomembne kraje ter izdali ča sopis v počastitev jubilejne obletnice.

Na razširjeni seji Okrajnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Maribor je sekretarica Ančka Globačnikova poročala v ugotovitvah ankete ki jo je lani izvedel Glavni odbor Socialistične zveze med os novnimi organizacijami mariborskega okraja. Navzoči so menili, naj bi Socialistična zveza za razpravljala o vseh važnejših problemih družbenega življenja. Mnoga vprašanja pa je potrebno reševati tudi po aktivnih ustanovah in drugih političnih ali gospodarskih organizacijah.

Podružnice društva inženirjev in tehnikov, združene v Zvezi inženirjev in tehnikov v Mariboru pripravljajo predlog za reorganizacijo strokovnega šolstva. Imenovali so glavno komisijo iz zastopnikov vseh podružnic, ki naj prouči možnosti za ustanovitve šole za obratni inženirje s potrebnimi oddelki v okviru izobraževanja odraslih. Čeprav predlogi še niso dokončno izoblikovani, so se pravi vseh izluščile skupne značilnosti, ki poudarjajo, da je potrebno delovna mesta v lndu striji temeljitej nasloniti na strokovno šolstvo, kakor je v bilo doslej.

Medtem ko je Počitniška zveza za Kmetijski srednji šol v Mariboru ob ustanovitvi šestmesečni vikljudila 60 članov se je zdaj njihovo število vsaj na 150. Lani so pripravili več izletov in taborjenje, leto pa bodo član organizacije preživljali svoje počitnice v letovišču Kornat. Jz

ŠPORT

Množični turnir v namiznem tenisu

Namiznoteniški tekmovalni odbor za Ljubljano je v nedeljo priredil v proslavo 40-letnice KPJ prvenstvo tekmovalne ljubljanskih osemletk v namiznem tenisu. Tekmovanje je bilo na prulski osemletki, kjer se je zgnelo toliko mladih ljubiteljev namiznoteniške igre kot verjetno še na nobenem tekmovalju doslej v Ljubljani, najbrž pa tudi v Sloveniji ali celo v državi ne. Več kot petdeset ekip s približno 200 igralci in igralkami je tekmovalo od ranega jutra do poznega večera, mnogo pa jih je moral prireditelj zaradi skromnih prostorov in pomanjkanja časa, predvsem pa zaradi zakasnelih prijav, odkloniti.

Prireditelj, ki je bil njen zaključek zaradi navala množice igralcev resno ogrožen, je znova potrdila veliko navdušenje ljubljanske mladine za športna tekmovalja (ne samo namiznoteniška). Mladina takih tekmovalcev želi ter jih tudi potrebuje. Zal pa smo kljub jasno začrtani poti naše telesne kulture še vedno daleč od resnične množičnosti; na šolah, Marsikje je že zmeraj prave besede in praznih sklopov, a premalo tehnege dela. Redka so šolska vodstva, občinski sveti za telesno kulturo, in tudi strokovna športna vodstva, ki so že našla stalno obliko dela z mladino na šolah (ne samo enkratno). Nedeljsko tekmovalje ljubljanske mladine z belo žogico je dobro pokazalo, kje so sklepi raznih sestankov, konferenc in kongresov padli na rodovitna tla, pokazalo pa je tudi, kje gledajo na šolsko vzgojo z množičnostjo na šolah še vedno kot na nepotrebno dekoracijo ali pripravno formulacijo za besedičenje in obnih zbuh. Primer šolske mladje osemletk »Frana Levstika«, »Oskarja Kovarčiča«, in »Frul, ki snuje prvi šolski namiznoteniški klub v Ljubljani (le-ta bo skupno z NTK Odred in Krim prerasel v eno celoto) pa zasluži priznanje in vzpodbudo za nadaljnje ustvarjanje na tem področju.

Prireditelj nedeljskega tekmovalja je skušal dati temu nastopu tudi zunanji blek velike prireditelje. V ta namen je naprosil več športnih forumov za prevzem pokroviteljstva (med zadnjimi tudi OSZ Ljubljana). Niti ena izmed organizacij pa se ni čutila niti toliko odgovorno, da bi prireditelju

na njegovo prošnjo vsaj odgovorila. Čeprav torej tisti, ki bi morali za tako množično tekmovalje pokazati največ razumevanja niso prislohu na pomoč, pa je ljubljanska mladina s skromnimi samopriskrbi in ob pomoči namiznoteniških delavcev vendar dostojno zaključila tekmovalje v proslavo 40-letnice KPJ.

Rezultati tekmovalja so bili naslednji: ekipno prvenstvo 1. osemletka Zs. Šiška, 4. osemletka Fran Levstik, 3. osemletka Prule, 4. osemletka Oskar Kovarčič. Pionirke: 1. osemletka Fran Levstik, 2. osemletka Vrtača I., 3. osemletka Zs. Šiška, 4. osemletka Vrtača II. Posamezniki — pionirji: 1. Kvas (IV. osemletka), 2. Gruđen (Fran Levstik), 3. Trupej (Oskar Kovarčič), 4. Sežun (VII. osemletka). Pionirke: 1. Bricej, 2. Omladič, 3. Virant (vse Fran Levstik), 4. Parma (Vrtača). N. D.

Plenum veslaške zveze Jugoslavije

Na plenumu so se sklenili, da bodo nagradili četverce zagrebške Mladosti, ki je bil tretji na evropskem prvenstvu v Poznanju, razen tega pa bodo začeli z ustanavljanjem mestnih reprezentanc, ki bi se naj za leto pripravili za nastop na olimpijskih igrah v Rimu. Govorili so tudi o ukrepih, ki bi jih bilo treba podvzeti, da bi naposled razširili veslanje tudi v Makedonijo, Črni gori in BiH. Na prislohu na pomoč v Poznanju, razen zvezni članini v Splitu zgradili eme dvojni in štiri četverce ter da delajo še na izgradnji osmih skiffov.

Prizadevno društvo TVD Partizan Zerjav

TVD Partizan Zerjav je pred nedavnim pregledal svoje delo v minulem letu in ugotovil, da se je udeležil vseh proslav in tekmovalj v občini. V društvu je 154 članov ali 15,2% vsega prebivalstva Zerjava. Lanj so s požitvovalnim delom preuredili telovadnico ter vložili mnogo truda za obnovitev letnega telovadišča in kopališča. Primanjkuje jim še nekaj orodja in pričakujejo, da jim bo pri tem prislohu na pomoč tudi Okrajna zveza Partizanov.

V drugi fazi del na telovadišču in kopališču bodo ob pomoči rudnika Mežica obnovili ograjo, nato pa bodo skušali napeljati čisto toplo vodo iz nove topilnice tako, da bodo kopalo sezono podaljšali do oktobra.

V novi sezoni si bodo še prizadevali razširiti svoje vrste, mnogo pa si obetajo tudi ob sodelovanju z osemletko v Zerjavu. S prireditvami so in bodo skušali olajšati svoje finančne težave. — Na obnem zboru je predsednik Partizanov Zerjav inž. Gregor Pungartnik izrekal zahvalo celotnemu vardežiškemu kadru, odboru in članstvu ter podelil skromne nagrade za dolgoletno prizadevano delo načelniki Lonki Milnar, Josetu Kakerju in Herbertu Kalihu Slednjega so imenovali tudi za častnega člana TVD Partizan Zerjav. S. L.

SMUK IN DRSANJE V AMERIKI

Te dni so mnogi najboljši zimski športniki zbrani v Ameriki, kjer se merijo na predolimpijskih tekmah in drugih velikih tekmovaljih ZDA. V Squaw Valleyju se so začele tekme v klasičnih smučarskih disciplinah in hitrotem drsanju. V smučarskem teku na 30 km je zmagal Svod Sixtenjernberg s časom 1:52:59 pred Fincomom Hakulim (1:53:41) in Hamalanenom (1:55:01).

V hitrotem drsanju so tekmovali najprej na 500 in 1000 m. Na sprinterski progi je bil najhitrejši Norvežan Gjøstvang, ki je s 40,7 gosegel odlični čas. Vrtni red na 500 m: 1. Johanessen (Norveška) 8:12,0; 2. Aas (Norveška) 8:30,9; 3. Giozza (Italija) 8:31,3.

V Colorado Springsu so zaključili tekmovalje za svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju. Tretjič zaporedoma je pri moških zmagal Amerikan David Jenkins pred Kanadčanom Jacksonom in Amerikanom Brownom. Najbolji Evropejec Francoz Gilletti je bil četrti. V ženskih zmagala po pričakovanju Anglica Courtney Johnes in Dorren Denny. Drugo mesto je pripadalo ZDA, tretje pa Kanadi.

V alpskem centru Sun Valley so tekmovali v alpski pozorišče množični je v slalomu zmagal Avstrijec Pravda z 2:35,4, pred Amerikanom Wernerjem 2:36,5 in drugim Amerikanom Gorschcem 2:38,4. Vrtni red pri ženskih: 1. Meyers 1:37,4; 2. Deaver (obe ZDA) 1:38,0; 3. Frandi (Avstrija) 1:39,0.

Še novi rezultati iz ZDA

V nadaljevanju drsavnih tekem v Squaw Valleyju je finski tekmovalac Juhani Järvinen postavil nov svetovni rekord v hitrotem drsanju na 1500 m. Dosegel je čas 2:06,3. Prejšnji rekord sta imela Ruska Grišin in Mihajlov z 2:08,6. Na 80-metrski skakalnici v Squaw Valleyju so bile tekme v samostojnih skokih. Zmagal je Fincac Kalevi Kärkinen z 224 točkami in skokoma 85 in 88,5 m. Drugi je bil Kotlarek (ZDA) 221,2, tretji pa Kanadčan Charland 219,3.

Na 60-metrski skakalnici so tekmovali v kombinacijskih skokih. Zmagal je Rus Kockin 224,5 (65,64) pred Fincem Korhonenom 217 in Japoncem Vaskom 211 točk.

DOGODKI PO SVETU
V Budimpešti je bilo zaključeno namiznoteniško prvenstvo Madžarske. Zmagala sta znova bivša prvaka Berzic pri moških in Koszianova pri ženskih.
Na gostovanju po Poljski je kosarkarska ekipa Zadra izgubila v Poznanju proti domači ekipi s 44:66 (23:36).

ALPSKO TEKMOVANJE NA SORIŠKI PLANINI

Celjski mladinci mnogo obetajo

Te dni je bila prekrasna Soriška planina nad Sorico pozorišče množičnih tekmovalj, med katere je uvrstila Ljubljanska smučarska podzveza tudi svoje prvenstvo v alpskih disciplinah. V odsotnosti izbranih, ki so merili svoje moči na državnem prvenstvu na Sar planini, se to klub temu ne poznalo ljubljanski Enotnosti, posebno ne pri mladincih, kjer so startali le njeni člani. Pri tem se vprašamo: kje so ostali klubi (Olympia, Krim, Ljubljana ter Klubi iz okolice) kaj res ne premorejo niti enega mladince ali mladince? Pohvaliti moramo SK Celje, ki je izkoristilo to priložnost izven svojega območja in poslalo na tekmovalje kar 8 mladincev, seveda so startali izven konkurence. Tam je opaziti resnično sistematično delo, podobno kot pri Enotnosti, kar že kaže svoje rezultate.

Te dni je bila prekrasna Soriška planina nad Sorico pozorišče množičnih tekmovalj, med katere je uvrstila Ljubljanska smučarska podzveza tudi svoje prvenstvo v alpskih disciplinah. V odsotnosti izbranih, ki so merili svoje moči na državnem prvenstvu na Sar planini, se to klub temu ne poznalo ljubljanski Enotnosti, posebno ne pri mladincih, kjer so startali le njeni člani. Pri tem se vprašamo: kje so ostali klubi (Olympia, Krim, Ljubljana ter Klubi iz okolice) kaj res ne premorejo niti enega mladince ali mladince? Pohvaliti moramo SK Celje, ki je izkoristilo to priložnost izven svojega območja in poslalo na tekmovalje kar 8 mladincev, seveda so startali izven konkurence. Tam je opaziti resnično sistematično delo, podobno kot pri Enotnosti, kar že kaže svoje rezultate.

V idealnem vremenu in snežnih prilikah so se v soboto pomerili pod vrhovi Lajnerja, Kora in Močica v smuku, v nedeljo pa se v slalomu. Nastopilo je 14 članov in 16 mladincev, akupaj torej 30 tekmovalcev, tekmovalk pa ni bilo. Prvaki podzveze v smuku so postali: pri članih Kantušar (Olymp.) 38,1 pred Jemcem (Enotnost) 38,8, pri mladincih (starejših) Frblich (Enotnost) pri mlajših mladincih Primož Fettich (41,9) pred Boštjanom Baeblerjem (43,6), oba Enotnost. V slalomu pri članih Jemec (1:43,5) pred Rotarjem (1:44,5) oba Enotnost, pri st. mladincih Frblich v času 1:50,0 ter pri ml. mladincih Primož Fettich (2:06,0) pred Boštjanom Baeblerjem (2:07,5), oba Enotnost.

Tereni Soriške planine posebno na izredne snežne prilike dajo misliti za nadaljnji razvoj tekrajev in na nove perspektive. S. G.

V NEKAJ VRSTAH

Bokarska ekipa Radniškega iz Kragujevca je dosegla v Bonnu visoko zmago razprti 17,3 v dvoboju z kombinirano ekipo tega okraja.
Komisija za telesno kulturo pri izvršnem svetu Srbije je dodela nekaj več kot 12 milijonov din veslaškimi plavalnim, atletskim in kosarkarskim klubom, ki imajo v svojih vrstah državne reprezentance in prvake Srbije.
Hokejski klub Ljubljana obveščava svoje člane, da bo obvezna od daja vse opreme (tudi drsalci) v sredo, 4. t. m. ob 16 uri.
VI. tradicionalni Odredov turnir desetorice najboljših slovenskih namiznoteniških igralcev bo v okviru prireditve ob 40-letnici KPJ v soboto in nedeljo, 7. in 8. t. m. v prostorih osemletke »Oskar Kovarčič« na Rakovniku. Začetek bo v soboto ob 17. uri in nadaljevanje v nedeljo ob 8. uri.
Nogometaši Nove Gorice so začeli letošnje sezono v nedeljo s porazom Ljubljano s 3:2 (3:0).

Kot vidimo na sliki, je v Mariboru veliko zanimanje za vnosilke lapiše, saj se je zbralo na klančku ob Dravi precej radovednecev

V TOREK NOVA ŠTEVILKA
„TT“
»SPOSTUJ SVOJ ŽELODEC« — vsak človek naj bi vedel toliko o svojem želodcu.
»POJOČE VLADARICE PARIZA« — šansone slišite vsak dan — in kdo jih poje.
»MOJ PRIJATELJ TOTOR« — veselo in žalostno o šimpanzu, ki je hotel biti enak človeku.
BEALCI! Posebej opozarjamo na zelo zanimivo in napeto slikovno uganko »Mornar šime liše zaklade«, ki bo nudila obilo razvedrila, srečnim izžebancem pa lepe denarne nagrade.
KUPITETUDIVITET:

KINO

KINOSPORED ZA TOREK
KINO UNION: amer. western -
KINOSPORED ZA TOREK
KINO UNION: amer. western -

KOLENDAR

Torek, 3. marca: Milena.
Sreda, 4. marca: Kazimir.

ZAHVALA

Organom ljudske milice Videm-
Kriško se iskreno zahvaljuje za
uspešno zasiedovanje krivcev, ki

SONCETI

V petek, 6. t. m. koncert za ze-
leni abonma. Na sporedu 3 orke-
strski problemi: L. M. Skerjanca.

RAZPISI

Razpisna komisija Fakultete za
splosno medicino in stomatologijo
Ljubljana razpisuje

MARIBOR

Torek, 3. marca,
Dežurna lekarna: »Tabor«, Trg
revolucije 3.

OMRLI

V Hočah pri Mariboru je umrl
KAREL MALAJNER
biseromajnik

MALIBOR

Torek, 3. marca,
Dežurna lekarna: »Tabor«, Trg
revolucije 3.

Na geografskem oddelku Uni-
verzije je z odličnim uspehom di-
plomirala Metka Likar. Iskreno
čestitamo prijatelj!

GLEDALISCA

DRAMA
Torek, 3. marca, ob 19.30: Maja-
Kozak »Veliki zehnt« Abonma
H. (Preostale vstopnice so v pro-
daji.)

PREDAVANJA

Rudarsko metalurški oddelk
Univerze v Ljubljani in Društvo
rudarskih in metalurških inženir-
jev in tehnikov LRS ter Društvo
Istarskega LRS priredijo v dnevi ob

UMRLI

V Hočah pri Mariboru je umrl
KAREL MALAJNER
biseromajnik

GLEDALISCA

DRAMA
Torek, 3. marca, ob 19.30: Maja-
Kozak »Veliki zehnt« Abonma
H. (Preostale vstopnice so v pro-
daji.)

PREDAVANJA

Rudarsko metalurški oddelk
Univerze v Ljubljani in Društvo
rudarskih in metalurških inženir-
jev in tehnikov LRS ter Društvo
Istarskega LRS priredijo v dnevi ob

UMRLI

V Hočah pri Mariboru je umrl
KAREL MALAJNER
biseromajnik

GLEDALISCA

DRAMA
Torek, 3. marca, ob 19.30: Maja-
Kozak »Veliki zehnt« Abonma
H. (Preostale vstopnice so v pro-
daji.)

PREDAVANJA

Rudarsko metalurški oddelk
Univerze v Ljubljani in Društvo
rudarskih in metalurških inženir-
jev in tehnikov LRS ter Društvo
Istarskega LRS priredijo v dnevi ob

UMRLI

V Hočah pri Mariboru je umrl
KAREL MALAJNER
biseromajnik

GLEDALISCA

DRAMA
Torek, 3. marca, ob 19.30: Maja-
Kozak »Veliki zehnt« Abonma
H. (Preostale vstopnice so v pro-
daji.)

PREDAVANJA

Rudarsko metalurški oddelk
Univerze v Ljubljani in Društvo
rudarskih in metalurških inženir-
jev in tehnikov LRS ter Društvo
Istarskega LRS priredijo v dnevi ob

UMRLI

V Hočah pri Mariboru je umrl
KAREL MALAJNER
biseromajnik

TITOVH ZAVODIH »LITOSTROJ«

razpisuje naslednje prosta mesta:
DVEH PREVAJALCEV za angleški jezik. - V poštev
pride en kandidat z daljšo prakso, eden pa kot
začetnik

TURISTIČNO IN AVTOBUSNO PODJETJE

»PUTNIK SLOVENIJA«
BO MENJALO SVOJE IME!
Nalivčje turistično in avtobusno podjetje v Jugosla-
viji »PUTNIK SLOVENIJA« s sedežem v Ljubljani, Titova

NAGRADNI NATEČAJ

za novo ime podjetja
Pogoji: Predlog za novo ime podjetja mora ob-
segati eno samo besedo, ki mora označevati dejavnost
podjetja: turizem in avtobusni promet. Ime mora biti
lahko izgovorljivo, tako za domače kakor tudi za tuje
ljudi in mora označevati mednarodni značaj podjetja.

OBJAVE

OBVEZNO CEPLJENJE
Zdravstveni dom Ljubljana Cen-
ter obvešča starše, da bo obvezno
cepljenje predšolskih otrok roj. od
1. 1. 1957 do 31. XII. 1957, ki bivajo
en območje, v centru Društva
Centralnem otrokem dispanzerju,
Ulica Stare pravde 2, v naslednjih
dneh:

MALI OGLASI

CEVLJARSKA POMOČNICA
Cevljarska pomočnica Franc. Polzve
ze Zaloška 51a, Ljubljana, razpisuje
za izdelavo in popravilo 12 parov
RISARSKA za tekstilno vzorci-
ranje in prostoročno risanje, ve-
ličinska aranžiranja, želi spremeni-
ti službo v Ljubljani. - Ponudbe
slobo sprejeti v odd. 471-1
UPKOJENKO 4-članska, gru-
žini na deželo ishem. Naslov v
odd. 471-1
3-članska družini na Mikloševci
ischem. Pogoji, zelo ugodni. Ponudbe
na Podmliščakovo 11.
ADMINISTRATIVNO MOČ za teh.
oddelk. Poštovani knjigovod-
nikinja sprejme Linita,
Ljubljana, Celovška 224. 473-1
VARUJNHO triletnemu fantku
de dopolnje ishem. Javite se od
15. do 18. ure, Simič, Dvorščakova
12.
HIŠO, enostanovanjsko, poceni
prodaj v okolici Ljubljane. Po-
nudbe pod »Svojice« v odd. 471-1
VZAMEJO sostanovalca, ki plača za
dve leti naprej. Ponudbe pod
»Vizmarje« v odd. 471-1
V NEDELJO sem izgubil usnjene
čevlje, ki sem jih našel v centru Beo-
grad. Da jih vrnem, prosim, da jih vrnem
na naslov: M. M. Silešnska 9.
473-1
DOBRO UVEDEN trgovski potnik
isk. mest. predstavnik. Stano-
vanjsko, plača v centru Beo-
grada. Prvenstvo kovinsko-jezna
dejavnost. Ponudbe Hauser Ste-
vanu, Beograd, Kosovska 18.
473-1
DEKLE, ki ima veselje do živine,
sprejme takoj Kmetijsko pose-
stvo. Domžale, Savska 17.
GOSPODINSKO POMOČNICO
takojo sprejmem. Lahko začeti-
nica z deželo. Pogoji in plača
ugodni. - Ditner, izdelovanje
okrasov. Preradovičeva 14, Be-
ograd. 474-1
KORISNOSTI za italijani
sk. jezik, saldokontista(-ko) ishe
stenoaktilograf(-ko) ishe go-
spodarsko podjetje v Ljubljani.
Ponudbe v odd. odd. pod »Ves-
tina«. 411-1
DOLGOLETNI vezirani komer-
cialist bi prevzel predstavništvo
ali mesto potnika za Makedonijo
in Kosmet. Plača v centru Beo-
grad. ul. 370 št. 12a, Skoplje. 425-1
»TERMIKA«, podjetje za toplot-
ne in aktivne izolacije, Ljub-
ljana, Titova c. 20b (dvorščak)
tel. 20-688, sprejme za terensko
delo zaradi povečanja poslova-
nja: izolaterje, kvalificirane in
prične, kleparje, kvalificirane
in prične. Samska stanovanja
za terenu zagotovljena. Delo
pretežno v brodogradilništvu. Za-
poselite stalna. - Javite se na
uravi podjetja pisмено ali
osebno. 444-1
SOFERJE-MEHANIKE C ali D
kategorije, sprejme večje trg.
podjetje v Ljubljani. Ponudbe
v odd. odd. pod »Treznin in za-
nesljiv«. 4715-1

VSEM SORODNIKOM IN PRIJATELJEM
SPOROČAMO ZALOSTNO VESTI,
DA NAM JE PO DOLGI IN HUDI BOLEZNI
PREMINULA NAŠA LJUBLJENA ZENA, MAMA,
TASCA, STARA MAMA, SESTRA, SVAKINJA IN TETA
MARICA KROMBOLZ
ROJENA NOVHRADSKY
POGREB BLAGE POKOJNICE BO V SREDO,
4. MARCA 1959 OB 17. URI
IZ NIKOLAJEVE MRLIŠKE VEZICE NA ZALAH
ZALUJOČI: MOŽ EMIL; HČI MIRA, POR ECKER;
ZET ING MILAN; VNUKI: DAMJAN, TOMAZ IN MARTIN;
RODINE: DINTER, FLORJANCIC, LEVICKI,
NOVHRADSKY, HARISCH IN ZORKO
LJUBLJANA, BUENOS AIRES, PTUJ, BEGUNJE,
SPITAL DRAU, DNE 1. MARCA 1959

Po kratki bolezn nas je nenadoma zapustil naš dragi
mož, ljubi oče, sin, brat, stari oče, stric in svak
VIKTOR CERTALIC
prevoznik
Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, 4. marca
ob 16.30 iz Jožefove mrliške vežice na Zalaha.
Zalujoči: žena Marija, hčerki Vlasta in Mila z
možem, mati Frančiška, bratje z ženami, vnuk
Mitja, nečaki in nečakinje ter ostalo sorodstvo.
Ljubljana, Piran, Dob pri Domžalah, Trst, Maribor,
dne 1. marca 1959.

Preminil je naš dobri mož, brat in stric
Tiehomil Jenko
Spremil ga bomo k zadnjemu počitku v sredo, dne
4. marca ob 16. uri iz Petrove vežice.
Zalujoči: žena Zinka, brat ing. Slavoj in nečak
Uroš z družinami in ostalo sorodstvo.
Ljubljana, 2. marca 1959.

Dotrpel je po daljši bolezn v 82. letu starosti naš dobri mož, oče, ded,
praded, tast, stric
Kristijan Kogoj
CEVLJARSKI MOJŠTER
Pogreb pokojnika bo v torek, 3. februarja 1959, ob 17. uri popoldne iz
Jakobove mrliške veže na Zalaha.
Zalujoči: žena MARIJA, hčerke EMA, KATI, SLAVKA, FANI
z družinama, vnuki, pravnuki ter ostalo sorodstvo.
Ljubljana, Hrastnik, Kranj, Tržič, Bled.

ZLATO IZ MORSKE VODE

Kadar pijete navadno prekuhano vodo, prihaja v organizem — čeprav je morda neverjetno — tudi zlato. Vendar je tega zlata v kozarcu tako malo, da ga je mogoče odkriti le s posebnimi, zelo občutljivimi napravami.

Zlato je tudi v morju. Povprečno je v kubičnem metru morske vode 5 mg te dragocene kovine. Našli so že zrna pravega morskega zlata. V morjih je mnogo raznih soli in kovin (platina, srebro, paladij), pa tudi soli tako redkih elementov kot so radij, titan in germanij.

Zlato je tudi v morju. Povprečno je v kubičnem metru morske vode 5 mg te dragocene kovine. Našli so že zrna pravega morskega zlata. V morjih je mnogo raznih soli in kovin (platina, srebro, paladij), pa tudi soli tako redkih elementov kot so radij, titan in germanij.

Ze v davnih časih so si ljudje prizadevali, da bi dobili zlato iz morske vode. Vedeli so, da prihaja, kakor tudi druge kovine, v morje po podzemeljskih vodah in iz mineralnih izvorov, ki izpirajo rudo. Vendar so bili vsi poskusi brez uspeha. Znanstveniki pa niso zavrgli misli, da bi iz vode izločili zlato. Saj je zlata v morski vodi toliko, da bi ga vsak prebivalec zemeljske oble mogel imeti po dva kilograma.

V kemično tehnološkem inštitutu v Moskvi so iznašli cenen in dober način, za pridobivanje zlata iz morske vode. Naprej so poskušali v sladkih vodah. Izdelali so posebne naprave, napolnjene s smolo, pri kateri prihaja do menjave ionov. Te naprave uporabljajo sedaj že v mnogih sovjetskih mestih.

Nadaljevali so poskuse s to smolo, ki lahko vsrka in izloča različne elemente. Vzeli so filter s smolo na ladjo, ki je križarila po Tihem oceanu. Ko

so se vrnili v Moskvo, so našli na filtru prva zrna zlata iz morske vode.

Kakšna je prihodnost te zanimive industrijske panoge? Ali je mogoče dobiti iz morske vode velike količine zlata?

Sovjetski znanstveniki trdijo, da je to mogoče. Gre samo za to, kako pridobivati več smole, pri kateri prihaja do menjave ionov in ki postane dobesedno zlato, ko teče voda skozi njo. Vendar ta smola ni pomembna zgolj za pridobivanje zlata iz morske vode. Prav kmalu jo bodo uporabljali na vseh področjih tehnike.

Svetovna zdravstvena organizacija sodeluje v državnem programu Indije za zdravje matere in otroka. V okviru tega programa je tudi to, da bodo naučili matere in otroke najvažnejših higienskih pravil. Na sliki vidimo indijsko zdravstveno delavko pri vzgoji domačinkin babice

Električni toplomer

V moskovskem inštitutu eksperimentalne kirurške aparature in instrumentov so izdelali električni toplomer, s katerim je mogoče izmeriti toploto srca, pljuca, žilnice in drugih notranjih organov v nekaj sekundah. Ravnanje s toplomerom je izredno preprosto. Zadostuje že dotik vrha toplomera, da kazalec na posebni skali pokaže ustrezno toploto. Toplomer je izdelan po načelu polprevodnika. Ni velik, je trpežen in poceni. Medicinska industrija v Sovjetski zvezi je že začela serijsko proizvajati te toplomere.

Švedska - največji odjemalec kave

Po nedavnih podatkih iz Amerike porabijo povprečno največ kave na Švedskem, in sicer 7,9 kg letno na prebivalca. Na drugem mestu je Danska s 7,3 kg in ZDA s 7,1 kg. Med večje potrošnike kave je šteti še Fince (6,1 kg), Norvežane (6 kg), Islandce (5 kg), Belgijce (4,6 kg), Švicarje (3,9 kg) in Francoze (3,8 kg).

Naivečji prirastek izkazuje še vedno LR Kitajska. Tam je lani znašal 15 milijonov. Sledila ji je Indija s prirastkom 6 milijonov oseb, Sovjetska zveza s 3,6 milijona, na četrtem mestu pa so ZDA z 2,6 milijona prebivalcev.

Na vsem svetu se je rodilo lani 108 milijonov otrok, umrlo pa je 61 milijonov ljudi.

Gibanje prebivalstva na Zemlji

Zvezni urad za probleme naraščajočega prebivalstva v Washingtonu obavlja, da se je število prebivalstva na zemlji v letu 1958 povečalo za 47 milijonov ljudi. Predvidoma bo znašal letošnji povprek 50 milijonov, v l. 1960 bo pa že kar 4 milijarde ljudi. Težave bodo rasle zlasti glede prehrane prebivalstva.

Naivečji prirastek izkazuje še vedno LR Kitajska. Tam je lani znašal 15 milijonov. Sledila ji je Indija s prirastkom 6 milijonov oseb, Sovjetska zveza s 3,6 milijona, na četrtem mestu pa so ZDA z 2,6 milijona prebivalcev.

Na vsem svetu se je rodilo lani 108 milijonov otrok, umrlo pa je 61 milijonov ljudi.

V helgolandskem pristanišču čistijo morsko dno vojnih ostankov. Med zadnje vojne so v tem pristanišču potopili velikanske količine bomb, min in drugega razstreliva. Da bi pri teh delih ne poškodovali hiš, so jih obdali s slamnatimi ščitniki.

PREPOZNA UGOTOVITEV

Glasilo angleških zdravnikov («British Medical Journal») piše, da je tekoči parafin zdravju izredno škodljiv. Uporabljajo ga kot odvajalno sredstvo in podlago za razna mazila. Raziskovanja so pokazala, da v črevesju preprečuje žilicam vsrkavanje prebavljeno hrano. Če mažemo nos z mazilom, ki vsebuje parafin, pride le-ta v pljuca. Mnogi zdravniki so že dolgo sumili, da povzroča neko vrsto pljučnice. Angleški raziskovalci jim sicer ne morejo pritrlditi, ugotavljajo pa, da tekoči parafin rad preide skozi nos v pljuca, kjer za vedno ostane kot trdna snov.

Operacija srčne aorte po televiziji

Pred kratkim so v Argentini prvič uspešno operirali skrčeno aorto mlade deklice, ki je zaradi te bolezni trpela že osem let. Pred operacijo je bilo le malo upanja, da bo še živela. Operiral jo je švedski strokovnjak profesor Clarence Crafoord, pomagali pa so mu štirje zdravniki iz skupine švedskih zdravnikov, ki ravnokar prirejajo na potovanju po Južni Ameriki vrsto predavanj. Operacijo je od začetka do konca prenašala televizija.

Na pomoč!

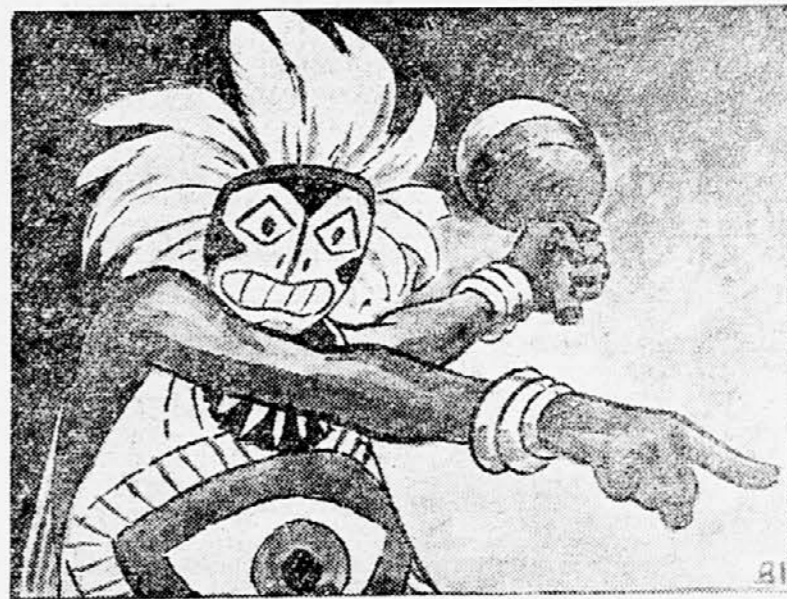
TIKI

79. Vaščani so obcepeli v krogu pred kočjo in tiho govorili med seboj. Čeprav je splezal Tiki prav na konec veje, ni mogel uloviti niti ene znane besede. Zdelo pa se mu je, da mora biti v kočji nekaj hudega in celo žalostnega, ker so imeli vsi vaščani tako resne obraze. To slutnjo je potrdila še Magamijeva mama, ki je stopila iz kočje in zajokala.

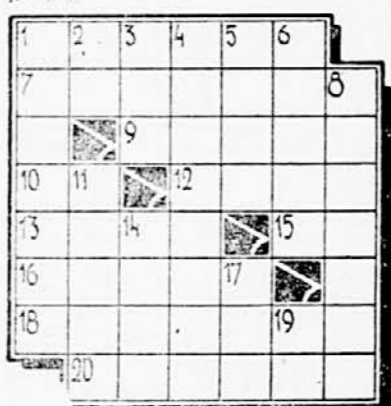
80. Ze je planil iz kočje tudi čarovnik Tumba-Tonga, dvignil roke, zaropotal z ropotuljo in začel divje plesati. Crnci so potrpežljivo čakali, dokler ni bilo plesa konec. Končno se je Tumba-Tonga le ustavil in spregovoril: «Magami je belan. Levinja mu je ukradla srce, veselje in dušo. Ne bo ozdravel, dokler mu levinja vsega ne vrne!»

81. Crnci so modro pokimali in hvalili vsevednost svojega čarovnika, Tikiju pa se je vse to neumno zdelo. Saj je dobro vedel, da je Rumenooka ugrabila Magamijo le kozico! Kakšno srce in dušo neki! In le kako bodo prisilili levinjo, da vse to vrne? V srce mu je segla skrb za Magamija. Saj Rumenooka še nikomur ni ničesar vrnila!

KRIZANKA

VODORAVNO: 1. odvir, 7. ime več madžarskih vladarjev, 9. leto-dis, 19. dva samoglasnika, 12. spretna ukana, 13. materija, 15. medmet, 16. naval, naskok, 18. očrtali, 20. prebivalce našega polotopila.

NAVPIČNO: 1. neusmiljeno, kruta, 2. predlog, 3. poželenje, 4. nasprotje, 5. arabsko moško ime, 6. prilepek dveh sodobnih slovenskih kiparjev, 8. alkaloid v tobaku, 11. Obrli, 14. sveti bik starih Egipčanov, 17. pekion, 19. kazalni znamenje.

Ribji trg v japonskih mestih izgleda nekoliko drugače kakor pri nas. Na posnetku vidimo tune, ki so jih položili na slamo v vrstah ter na vsako prilepili listek s potrdilom, da riba ni radioaktivna. Kje povsod se pojavljajo posledice poskusov z atomskim orožjem!

«Ne vem, gospod, Edini, ki ima razen mene ključ safeja, je podkomisar mojega oddelka, polkovnik McClintock. Toda ta je na dopustu. Lahko bi nas bilo vse ubilo.»
 «Kakšno je bilo razstrelivo?»
 «Dinamit,» je takoj odgovoril Elk. «Učinkoval je navzdol.» Pokazal je luknjo v tleh. «Nitroglicerini učinkuje navzgor in na vse strani.» Potegnil je zrak v nosnice. «Nobenega dvoma ni, da je bil dinamit.»
 Ko je preiskal sobo, je našel stisnjen valj iz trdega jekla, kasneje pa počrnelo in zmečkano številčnico cenene budilke. «Pravočasen spoj,» je mrmral. «Žabe ne tvegajo.»
 Kar je našel svojih reči, jih je prenesel v Balderjevo pisarno.
 Bilo je malo upanja, da ne bi prišel dogodek v časopise. Eksplozija je odnesla okno in precejšnji del zidu ter zbrala na Embankmentu množico radovednežev. In res, ko je Elk zapušal policijsko poveljstvo, so bile že v prodaji posebne izdaje časopisov, ki so poročale o eksploziji na sedežu angleške policije.
 Njegov prvi obisk je veljal bližnji bolnišnici, kamor so spravili nesrečnega Fayra. Novice, ki jih je zvedel, so bile ohrabrujoče. Zdravniki so menili, da ga bodo rešili brez težav in da z malo sreče ne bo imel resnejših posledic.
 «Zgubil bo kak prst ali dva,» je menil kirurg. Imel je vražjo srečo in kar razumeti ne morem, da ga ni raztrgalo na koščke.»
 «Jaz pa ne morem razumeti,» je rekel Elk s poudarkom, «da ni mena raztrgalo na koščke.»
 Kirurg je prikimal.
 «Včasih so eksplozije kaj čudne,» je rekel. «Popolnoma razumem, da je eksplozija gnala vrata s safeja, ne morem pa razumeti, kako je ostal pri tem tale košček papirja samo rahlo ožgan.»
 Iz žepa je vzel kos papirja. Robovi so bili ožgani, medtem ko je en vogal zgorel.

«Našel sem ga v Fayrovi obleki. Vanjo je moral priti po eksploziji,» je rekel kirurg.
 Elk je zavrnil papir in bral:
 «Z mnogimi pozdravi, Številka Sedem!»
 Skrbno je zganil papir.
 «To bom obdržal,» je rekel in previdno spravil papir v tulec za naočnike. «Ali verjamate v slutnje, doktor?»
 «Nekoliko,» je rekel kirurg smehljaje.
 Elk je prikimal.
 «Imam slutnjo, da bom kmalu srečal Številko Sedem,» je rekel.
 35
 Mnil je teden dni in eksplozija na policijskem poveljstvu je postala stara zgodba. Ranjeni detektiv je kmalu okreval in položaj je ostal nekako nespremenjen.
 Na videz je Elk sprejel neuspeh kot neizbežno nujnost in celo njegovi največji občudovalci so bili mnenja, da je v tistem hipnotičnem stanju, ko ga ne more več nič presenetiti. Vendar je bilo njegovo vedenje malce varljivo. Šesti dan po eksploziji je policijsko poveljstvo preiskalo garderobo končnih železniških postaj. Kot je Elk pričakoval, so na sleherni postaji odkrili popolnoma novo ročno torbo z docela enako vsebino, kot so jo imele prejšnje. Samo torba na Paddingtonu je bila to pot povsem drugačna od drugih.
 Po nadvse skrbnih poprejšnjih pripravah je torbo odprl poseben inšpektor oddelka za razstreliva. Toda razen revolverja hipnotičnem stanju, ko ga ne more več nič presenetiti. Vendar so se to pot glasili na ime Clarence Fielding.
 «Ti tiči so pa zares prebrisani,» je rekel Elk z nehotenim občudovanjem, pregledovaje plen.
 «Imate torbe v svoji pisarni?» je vprašal Dick, vendar je Elk zamišljeno zmajal z glavo.
 «Ne,» je rekel.
 Torbe je dal pri priči izprazniti, njih vsebino pa poslati preiskovalnemu oddelku; ta čas so ostali od njih le še kosi

raztrganega usnja in jeklenega ogrodka, tako neusmiljeno so jih bili razrezali kos za kosom.
 «Po-mojem mnenju,» se je vmešal Balder, «mora na policijskem poveljstvu neko delati proti nam. O tem razmišljam že dalj časa, a ko sem se posvetoval z ženo —»
 «Pa ne, da bi se bili posvetovali še s svojimi otroki?» je vprašal Elk neprijetno. «Čim manj boste govorili o dogodkih na policijskem poveljstvu v svojem družinskem krogu, tem večje bodo vaše nade za napredovanje.»
 Gospod Balder se je nakremžil.
 «Za tako nimam več nikakega upanja,» je rekel z obžalovanjem. «Zdaj sem že na črnem seznamu. Pa mi je tako dobro kazalo. In to vse zato, ker ste me zaprli skupaj s Hagnom.»
 «Nehvaležni zlodej ste!» je rekel Elk.
 «Kdo je Številka Sedem, gospod?» je vprašal Balder. «Ko sem o stvari razmislil in se o njej pomenil z ženo, sem prišel do zaključka, da mora biti prav on eden prvih Zab. In če nam ga uspe razkrinkati, ne bo dolgo, pa bomo ujeli poglavarja.»
 Elk je odložil peresnik — pravkar je dokončaval poročilo — in opazoval svojega podrejenega s potrpežljivim, a utrujenim smehljajem.
 «Morali bi se bili posvetiti politiki,» je rekel in s koncem peresnika pomignil Balderju, naj odide.
 Skrbno je prebral napisano poročilo, ko so mu po telefonu najavili obiskovalca.
 «Pošljite ga gor,» je rekel Elk, ko je zvedel za njegovo ime. Pozvonil je Balderju. «Nesite poročilo podpisat stotniku Gordonu,» je rekel, a ko mu je izročil kuverto, je že stal med vrati Joshua Broad.
 «Dobro jutro, gospod Elk.» Pokimal je Balderju, čeravno ga je to pot prvič videl. «Dobro jutro,» je pozdravil še njega.
 «Dobro jutro, gospod Elk.» Kar naprej in izvolite sesti, gospod Broad. Čemu se imam zahvaliti za ta obisk? — Oprostite moji vljudnosti, toda zjutraj sem vedno dobro volje. Za prav, Balder, lahko gresite!»